

Jednotematyczne badania świadomości ekologicznej mieszkańców Polski

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Raport z badania

LISTOPAD 2018

Opracowane dla **Ministerstwa Środowiska**
przez konsorcjum firm **DANAE sp. z o.o.**
(Lider Konsorcjum) oraz **Realizacja sp. z**
o.o.

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

PODSTAWOWE INFORMACJE

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

**Rzeczpospolita
Polska**

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Unia Europejska
Fundusz Spójności

CEL BADANIA

Poznanie stanu wiedzy, poziomu świadomości i postaw mieszkańców Polski względem ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz adaptacji do zmian klimatu.

ZAMAWIAJĄCY

Ministerstwo Środowiska

WYKONAWCA

DANAE Sp. z o.o. i Realizacja Sp. z o.o.

WIELKOŚĆ PRÓBY

N=1010

TECHNIKA

CAPI – wywiad indywidualny wspomagany komputerowo

LOKALIZACJA

badanie ogólnopolskie

TERMIN

październik– listopad'2018

Badanie zrealizowano w ramach multitematycznego, cyklicznego badania Omnibus. Zastosowano **technikę CAPI**, która jest metodą zbierania danych, polegającą na przeprowadzeniu wywiadu z respondentem przy użyciu urządzeń mobilnych (tj. laptop, palmtop), na których zapisywane są udzielone odpowiedzi.

Przebadana próba jest **reprezentatywna** ze względu na zmienne demograficzne: **płeć, wiek i miejsce zamieszkania** (wielkość miejscowości i województwo). Maksymalny błąd szacowania dla próby losowej liczącej 1000 osób wynosi +/- 3,1%. Analizy zostały natomiast przeprowadzone z wykorzystaniem wagi analitycznej, co oznacza, iż zebrane dane są przeważone w taki sposób, aby struktura próby odpowiadała rzeczywistej strukturze mieszkańców Polski. Dane procentowe prezentują wyniki ważone, liczebności – nieważone. Procedurze ważenia nie zostały poddane pytania z metryczki.

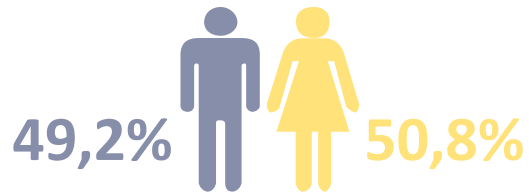
INTERPRETACJA DANYCH

- Podstawą procentowania jest liczba osób odpowiadających na dane pytanie – informacje zawarte są w dolnej części slajdu (N).
- W celu utrzymania maksymalnej przejrzystości i czytelności na slajdach zastosowano wartości procentowe zaokrąglone do jednego miejsca po przecinku, stąd też w pewnych sytuacjach odsetki poszczególnych odpowiedzi nie sumują się do 100%, a do 99,9% czy 100,1%.
- W górnej części slajdów, pod pytaniami, znajdują się adnotacje na temat możliwej do wyboru przez respondentów liczby odpowiedzi (*pytanie wielokrotnego wyboru/pytanie jednokrotnego wyboru*). W niektórych pytaniach liczba możliwych do wybrania odpowiedzi była określona, wówczas taka informacja znajduje się w treści pytania.
- Dla lepszego zrozumienia wyników badania należy mieć na uwadze również liczebności wynikające z charakterystyki próby (podstawa procentowania), są one wypisane w dolnej części slajdu.

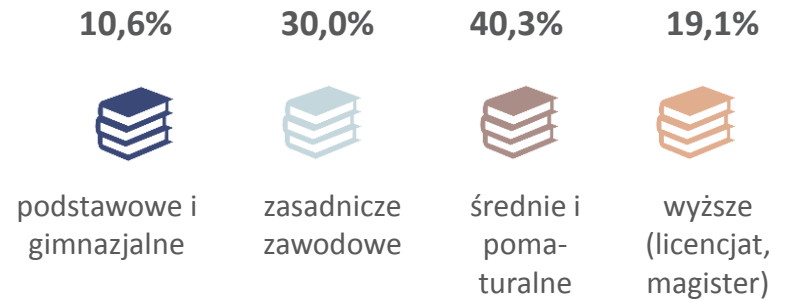

CHARAKTERYSTYKA PRÓBY

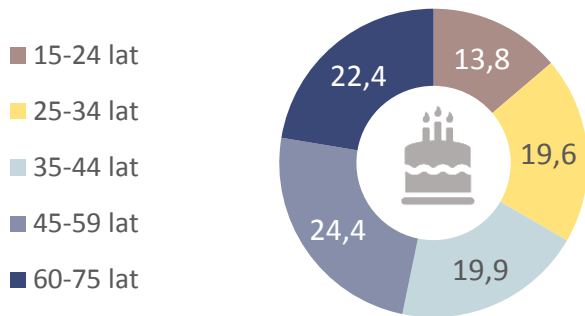
PŁEĆ

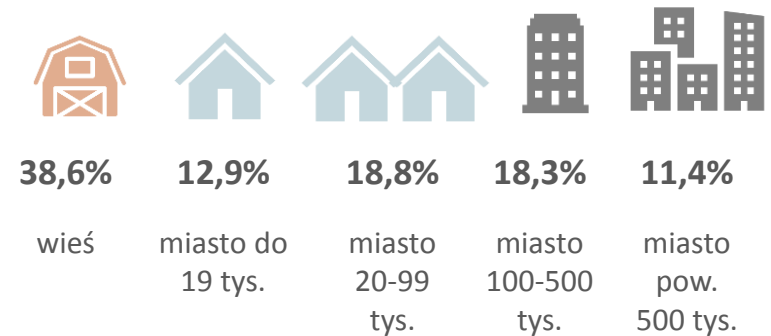
WYKSZTAŁCENIE

WIEK

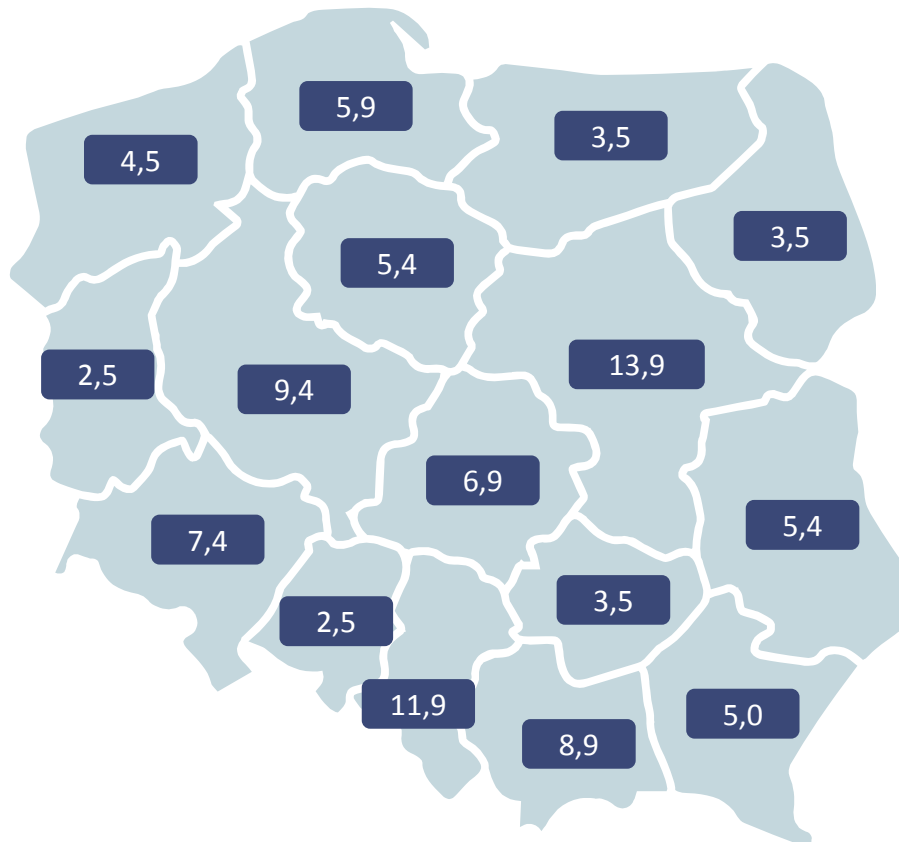

WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI ZAMIESZKANIA

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

WOJEWÓDZTWO

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

Województwo	%
mazowieckie	13,9
śląskie	11,9
wielkopolskie	9,4
małopolskie	8,9
dolnośląskie	7,4
łódzkie	6,9
pomorskie	5,9
lubelskie	5,4
kujawsko-pomorskie	5,4
podkarpackie	5,0
zachodniopomorskie	4,5
warmińsko-mazurskie	3,5
podlaskie	3,5
świętokrzyskie	3,5
lubuskie	2,5
opolskie	2,5

DOCHÓD NETTO NA JEDNEGO CZŁONKA RODZINY

LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

21,6%

31,9%

25,1%

+ 21,4%

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

- W badaniu udział wzięło łącznie 1010 respondentów, z czego **50,8%** stanowiły **kobiety**, natomiast **49,2% mężczyźni**.
- Najlichnieszą grupę stanowili respondenci w wieku 45-59 lat (24,4%) oraz 60-75 lat (22,4%), nieco mniej odnotowano osób w wieku 35-44 lata i 25-34 lata. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby młode (15-24 r.ż.).
- Pod względem wykształcenia w badaniu udział wzięło 40,3% respondentów z wykształceniem średnim i pomaturalnym, 30,0% z zasadniczym zawodowym, a także 19,1% z wyższym. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym (10,6%).
- Przedstawiciele **wsi** stanowili **38,6%** wszystkich badanych, natomiast **miast 61,4%**.
- Analiza miejsc zamieszkania respondentów wskazała, że najlichnieszą grupę stanowili mieszkańcy województwa mazowieckiego (13,9%), a następnie śląskiego (11,9%).
- Analiza wysokości miesięcznych dochodów netto, przypadających na jednego członka gospodarstwa domowego respondenta, wskazała, że najczęściej dochody badanych mieściły się w przedziale **1 500 – 2 000 PLN (17,6%)**. Drugą pod względem częstości wskazań kategorią były dochody w przedziale 1 001 – 1 500 PLN.
- Najlichnieszą grupę w badaniu stanowili respondenci, których **gospodarstwa domowe składały się z dwóch osób (31,9%)**. Nieco mniej odnotowano gospodarstw jedno, trzy lub więcej osobowych.

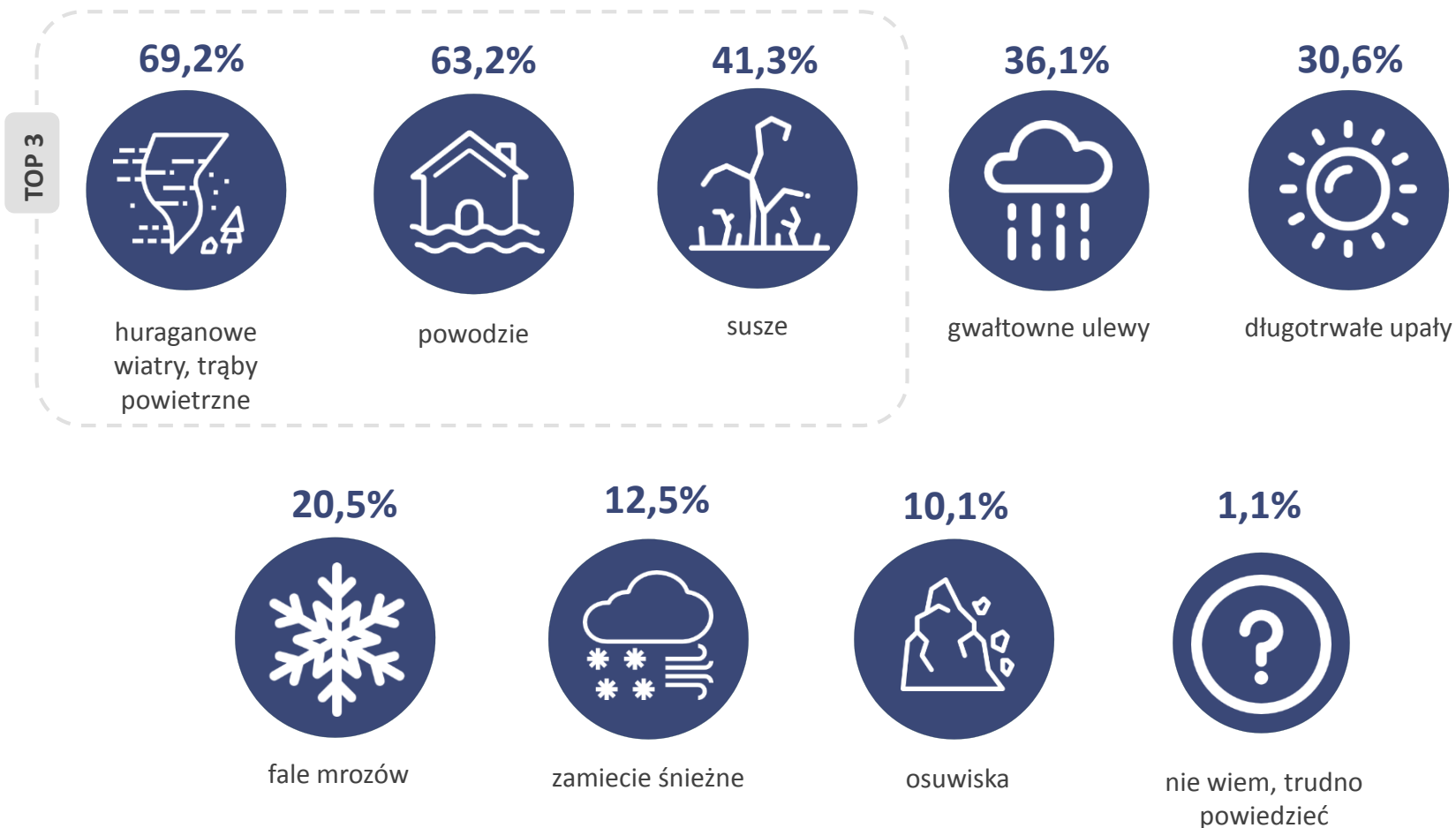
WYNIKI BADANIA

>>> WYSTĘPOWANIE EKSTREMALNYCH ZJAWISK POGODOWYCH

P1. Proszę wskazać **maksymalnie 3** ekstremalne zjawiska pogodowe, które Pana/i zdaniem są najbardziej niebezpieczne dla ludzi?

Pytanie wielokrotnego wyboru

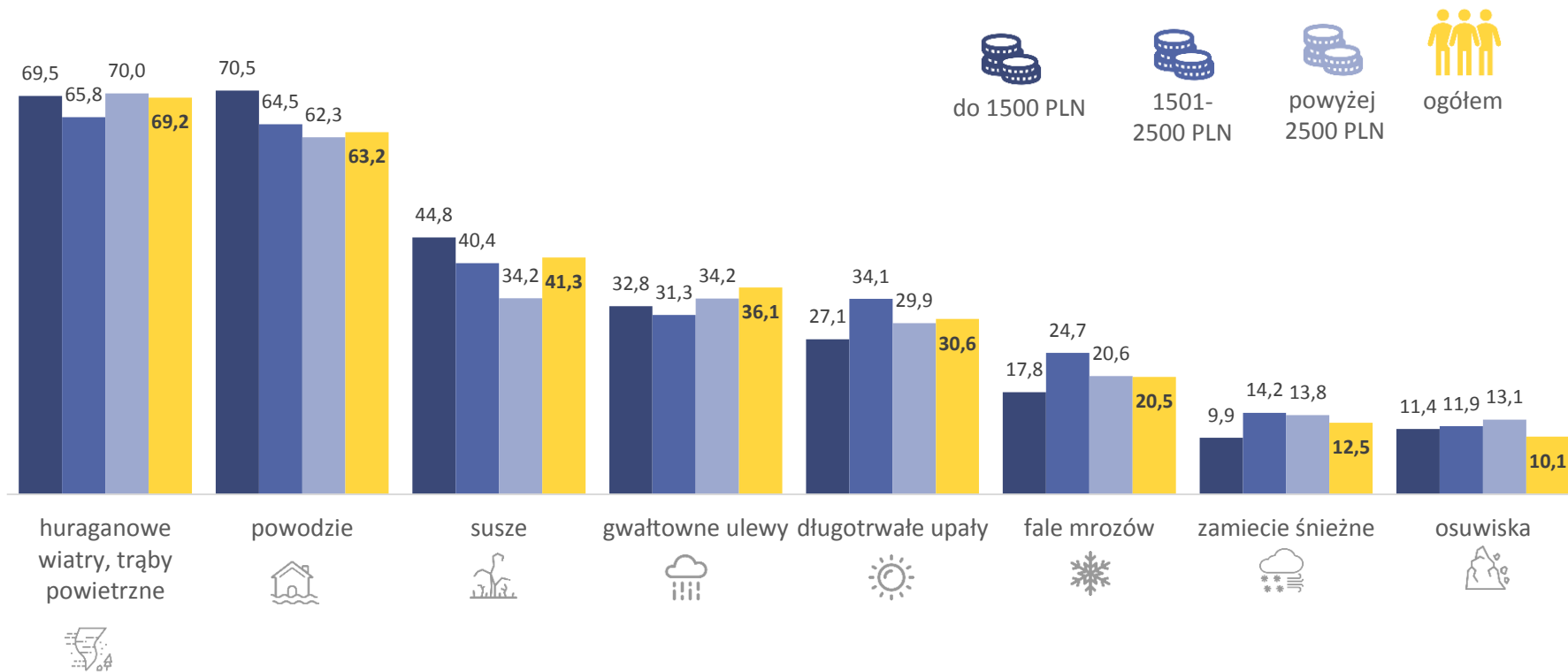

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> WYSTĘPOWANIE EKSTREMALNYCH ZJAWISK POGODOWYCH

P1. Proszę wskazać maksymalnie 3 ekstremalne zjawiska pogodowe, które Pana/i zdaniem są najbardziej niebezpieczne dla ludzi?

Pytanie wielokrotnego wyboru

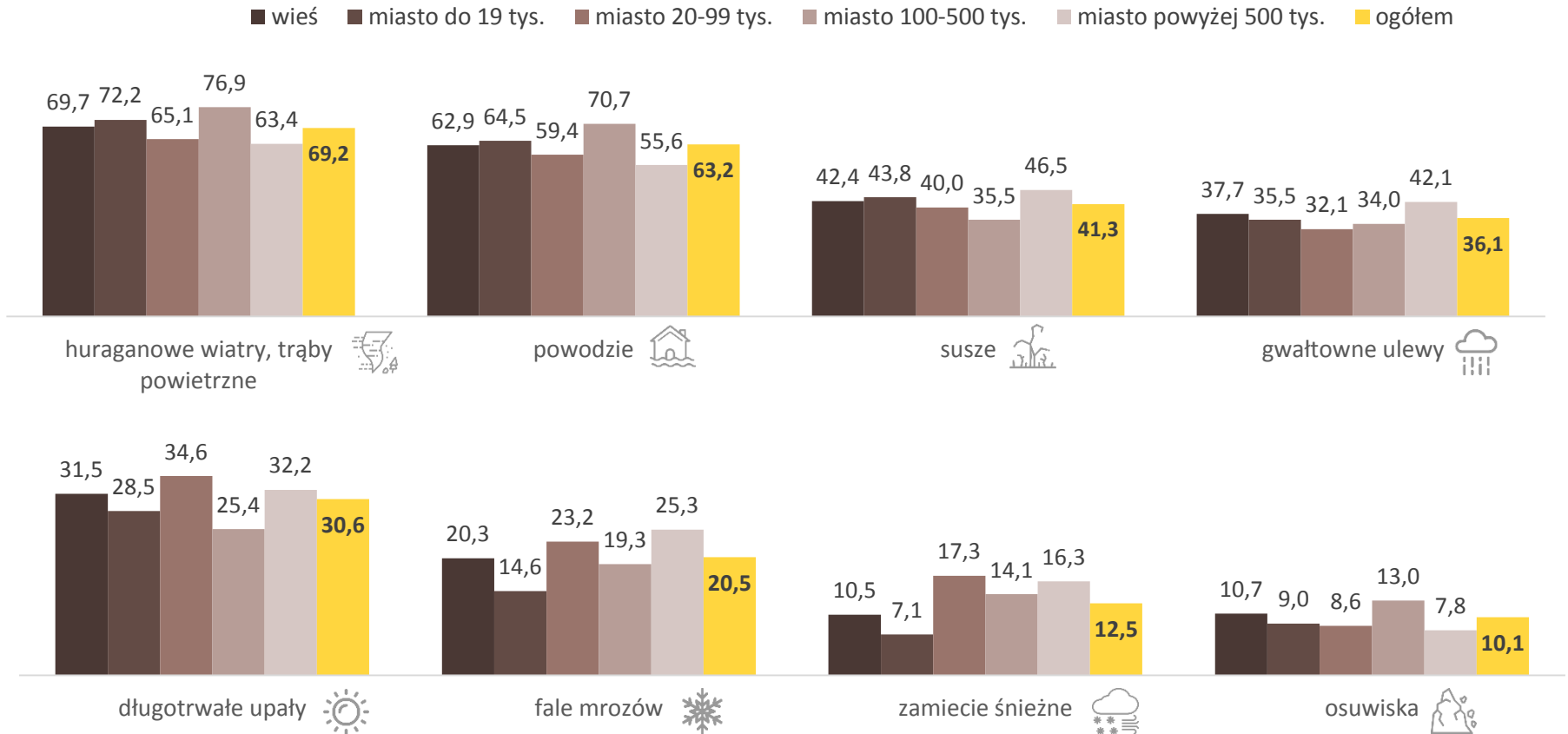

dane w %
 do 1500 PLN na osobę, N=201
 1501-2500 PLN na osobę, N=307
 powyżej 2500 PLN na osobę, N=97

>>> WYSTĘPOWANIE EKSTREMALNYCH ZJAWISK POGODOWYCH

P1. Proszę wskazać maksymalnie 3 ekstremalne zjawiska pogodowe, które Pana/i zdaniem są najbardziej niebezpieczne dla ludzi?

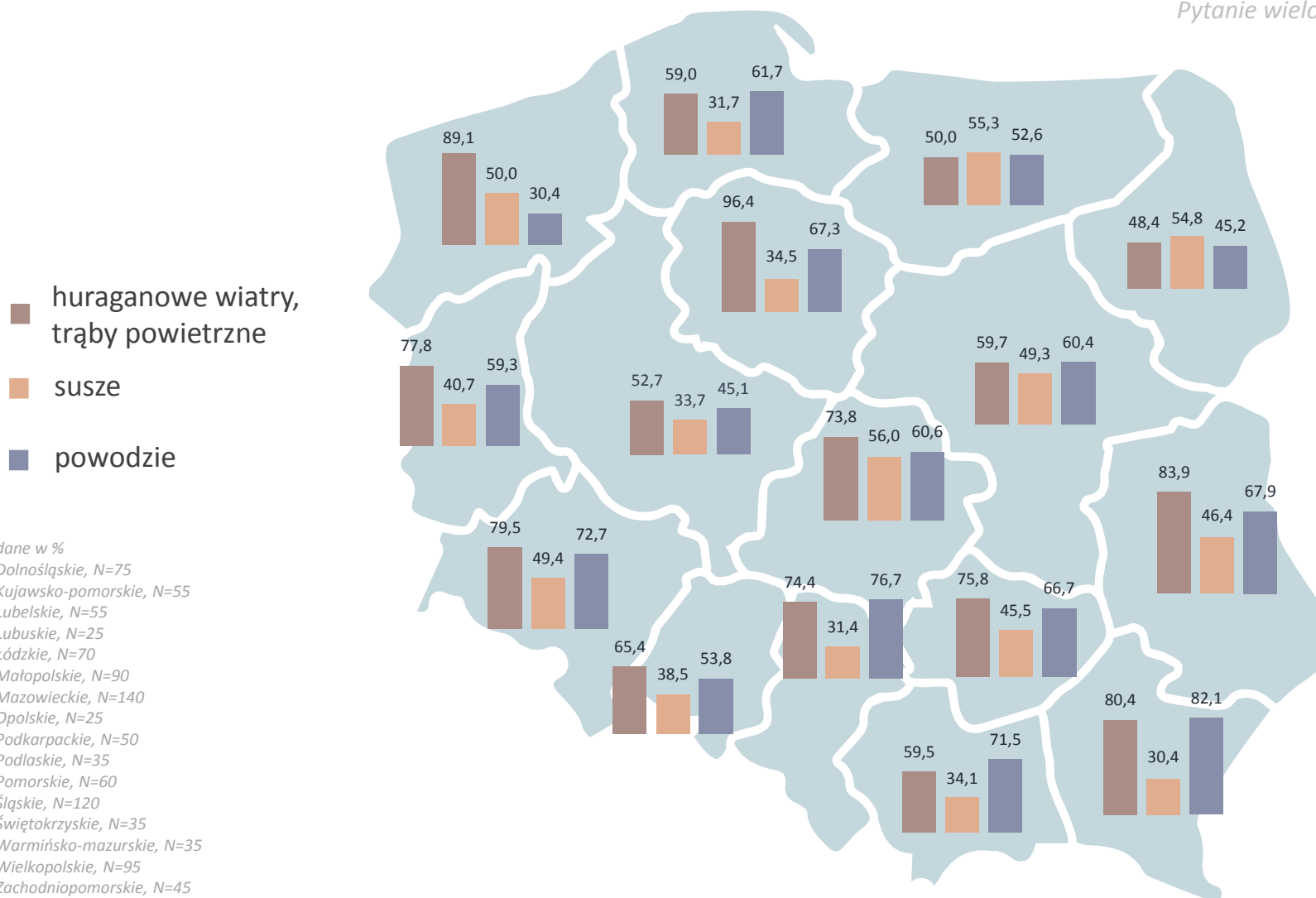
Pytanie wielokrotnego wyboru

dane w %
 wieś, N=390
 m do 19 tys., N=130
 m 20-100 tys., N=190
 m pow.100-500 tys., N=185
 m pow. 500 tys., N=115

P1. Proszę wskazać maksymalnie 3 ekstremalne zjawiska pogodowe, które Pana/i zdaniem są najbardziej niebezpieczne dla ludzi?

Pytanie wielokrotnego wyboru

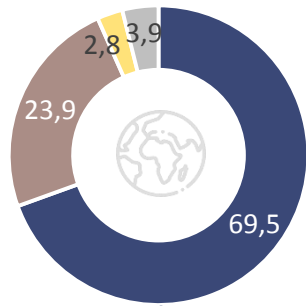
>>> WYSTĘPOWANIE EKSTREMALNYCH ZJAWISK POGODOWYCH

P2. Czy Pana/i zdaniem ekstremalne zjawiska pogodowe występują obecnie:

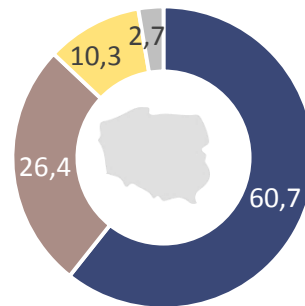
Pytanie jednokrotnego wyboru

■ częściej ■ tak samo często ■ rzadziej ■ nie wiem/trudno powiedzieć

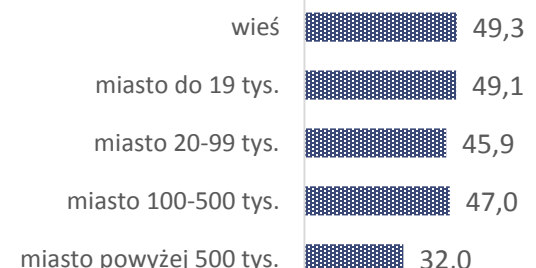
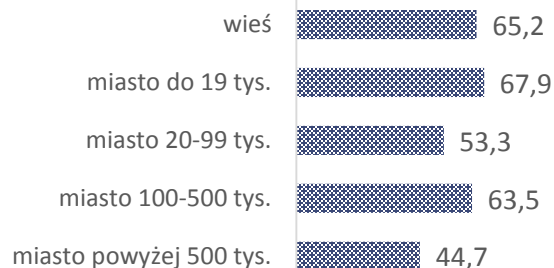
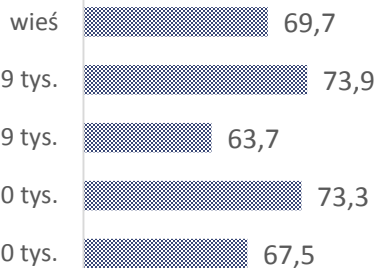
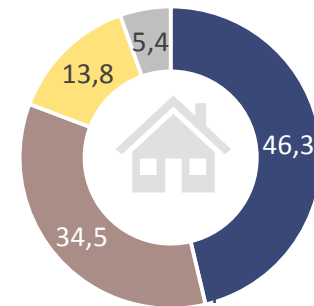
na świecie

w Polsce

w okolicy miejsca zamieszkania

dane w %
 Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010
 wieś, N=390
 m do 20 tys., N=130
 m 20-100 tys., N=190
 m pow.100-500 tys., N=185
 m pow. 500 tys., N=115

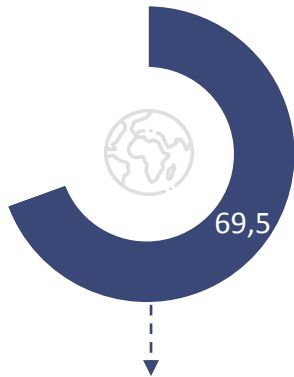
>>> WYSTĘPOWANIE EKSTREMALNYCH ZJAWISK POGODOWYCH

P2. Czy Pana/i zdaniem ekstremalne zjawiska pogodowe występują obecnie:

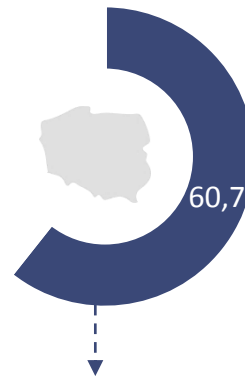
Pytanie jednokrotnego wyboru

■ częściej

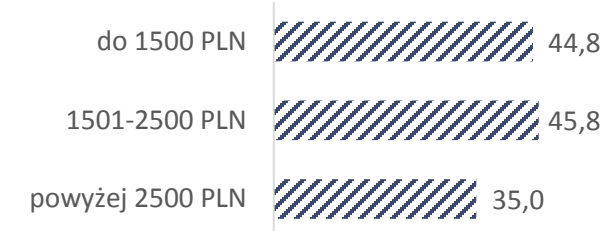
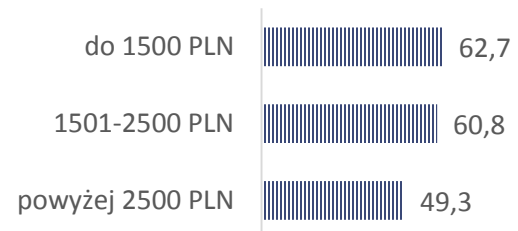
na świecie

w Polsce

w okolicy miejsca zamieszkania

dane w %
 Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010
 do 1500 PLN na osobę, N=201
 1501-2500 PLN na osobę, N=307
 powyżej 2500 PLN na osobę, N=97

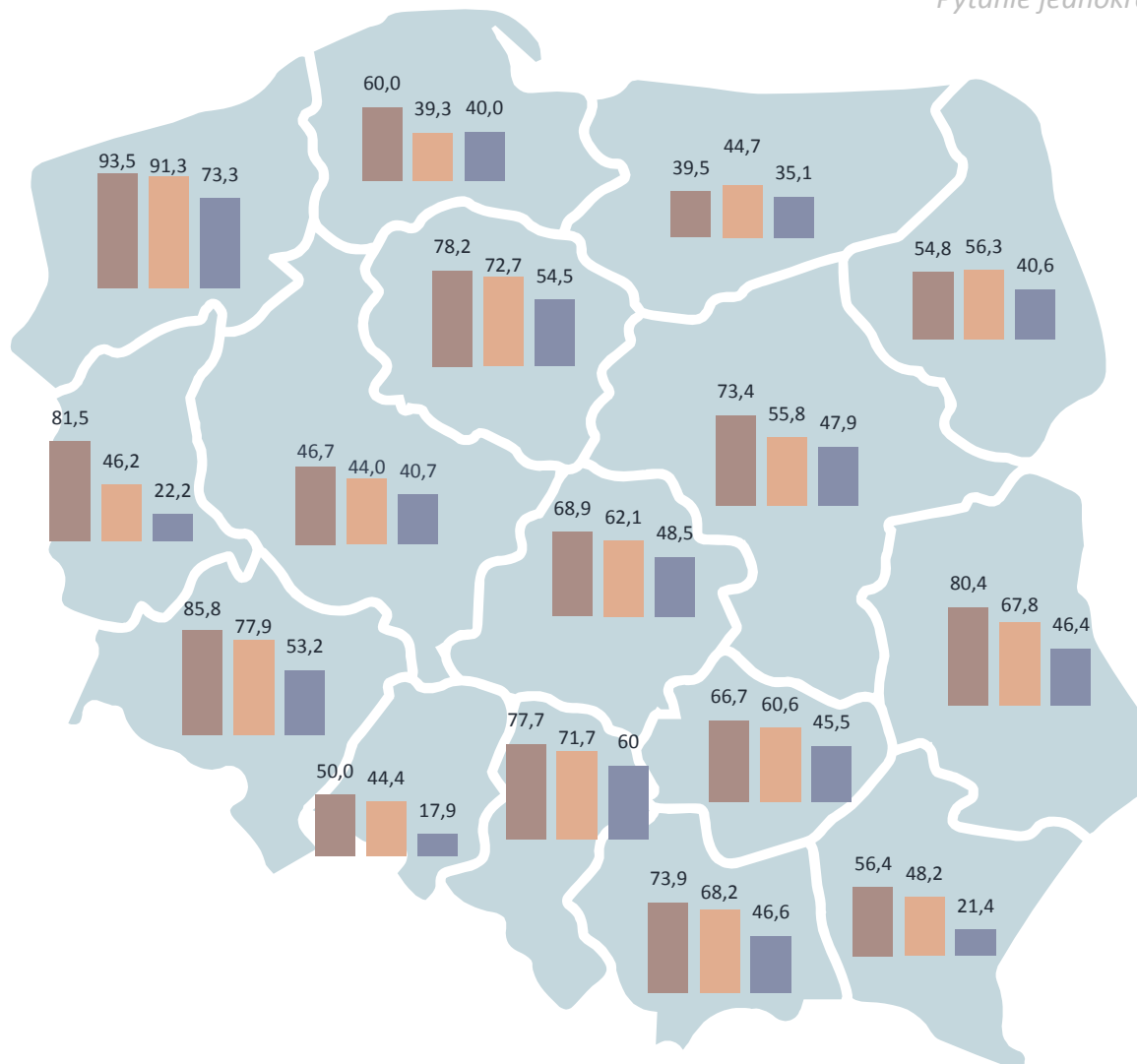
P2. Czy Pana/i zdaniem ekstremalne zjawiska pogodowe występują obecnie:

Pytanie jednokrotnego wyboru

- częściej na świecie
- częściej w Polsce
- częściej w okolicy miejsca zamieszkania

dane w %

- Dolnośląskie, N=75
- Kujawsko-pomorskie, N=55
- Lubelskie, N=55
- Lubuskie, N=25
- Łódzkie, N=70
- Małopolskie, N=90
- Mazowieckie, N=140
- Opolskie, N=25
- Podkarpackie, N=50
- Podlaskie, N=35
- Pomorskie, N=60
- Śląskie, N=120
- Świętokrzyskie, N=35
- Warmińsko-mazurskie, N=35
- Wielkopolskie, N=95
- Zachodniopomorskie, N=45

P3. Proszę wskazać maksymalnie 3 najbardziej uciążliwe, Pana/i zdaniem, skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Pytanie wielokrotnego wyboru

TOP 3

zagrożenia zdrowia i życia ludzi

67,8%

zniszczenia własności prywatnej
(dom, samochód)

48,7%

zniszczenia w rolnictwie

48,2%

zniszczenia infrastruktury publicznej
(mosty, drogi)

40,1%

ograniczenia w dostarczaniu energii
elektrycznej i przymus ograniczenia jej
zużycia

24,8%

ograniczenia w dostępie do wody i
przymus ograniczenia jej zużycia

23,6%

opóźnienia w transporcie
samochodowym, kolejowym, lotniczym

13,8%

problemy z zaopatrzeniem sklepów

9,2%

nie wiem, trudno powiedzieć

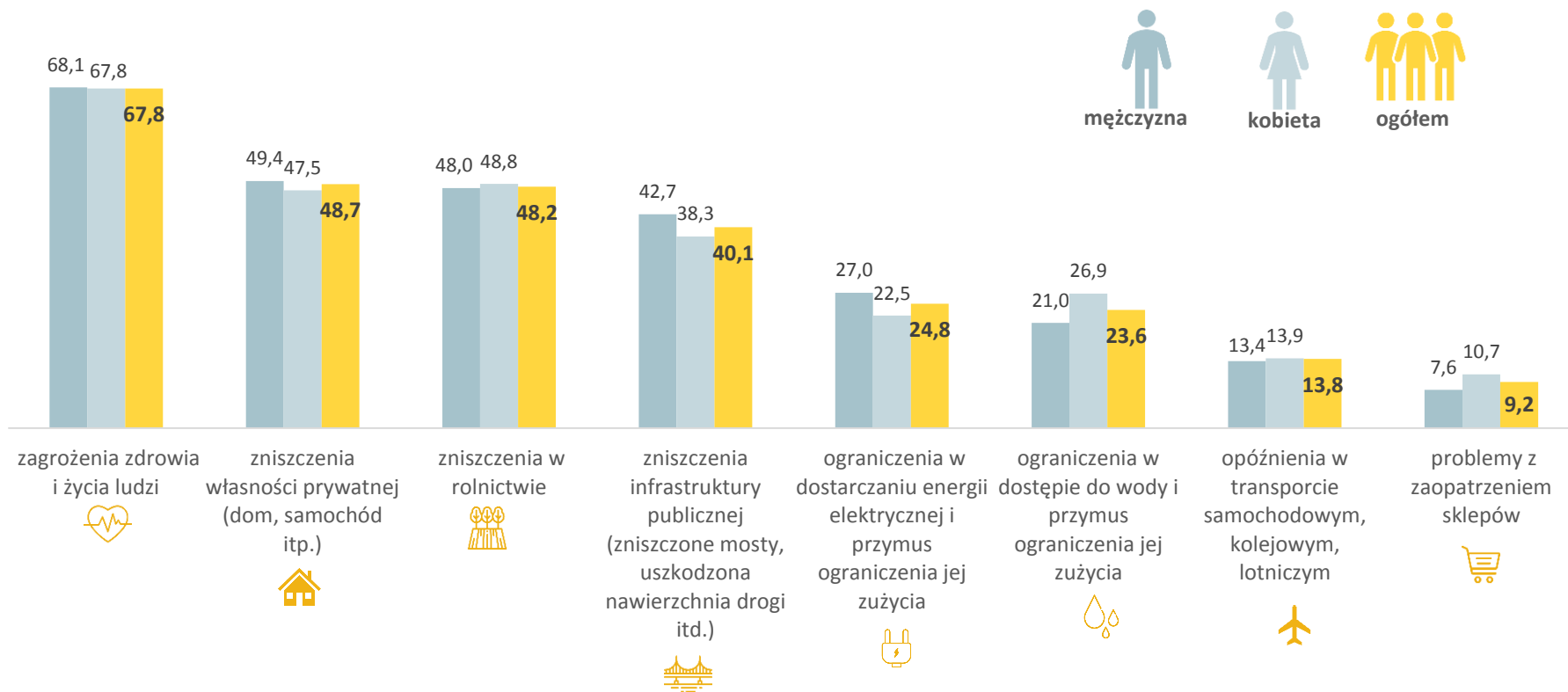
1,2%

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

P3. Proszę wskazać maksymalnie 3 najbardziej uciążliwe, Pana/i zdaniem, skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Pytanie wielokrotnego wyboru

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

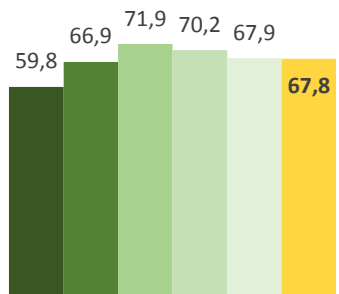
kobiety, N=497

mężczyźni, N=513

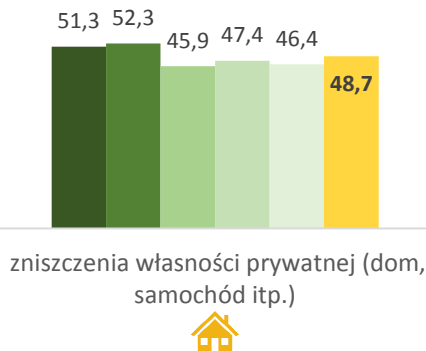
P3. Proszę wskazać maksymalnie 3 najbardziej uciążliwe, Pana/i zdaniem, skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Pytanie wielokrotnego wyboru

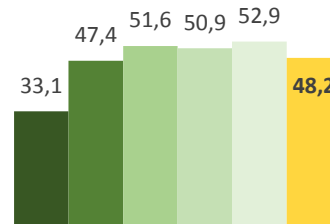
■ 15-24 lat ■ 25-34 lat ■ 35-44 lat ■ 45-59 lat ■ 60-75 lat ■ ogółem

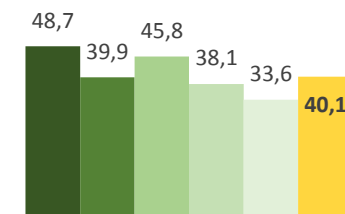
zagrożenia zdrowia i życia ludzi

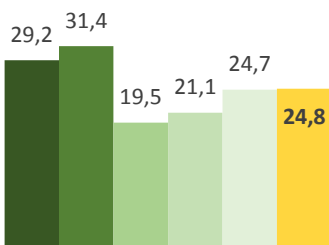
zniszczenia własności prywatnej (dom, samochód itp.)

zniszczenia w rolnictwie

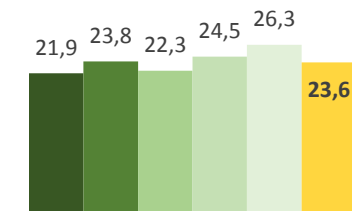

zniszczenia infrastruktury publicznej (zniszczone mosty, uszkodzona nawierzchnia drogi itd.)

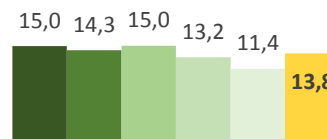

ograniczenia w dostarczaniu energii elektrycznej i przymus ograniczenia jej zużycia

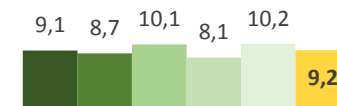
dane w %
15-24 lata, N=139
25-34 lata, N=198
35-44 lata, N=201
45-59 lat, N=246
60-75 lat, N=226

ograniczenia w dostępie do wody i przymus ograniczenia jej zużycia

opóźnienia w transporcie samochodowym, kolejowym, lotniczym

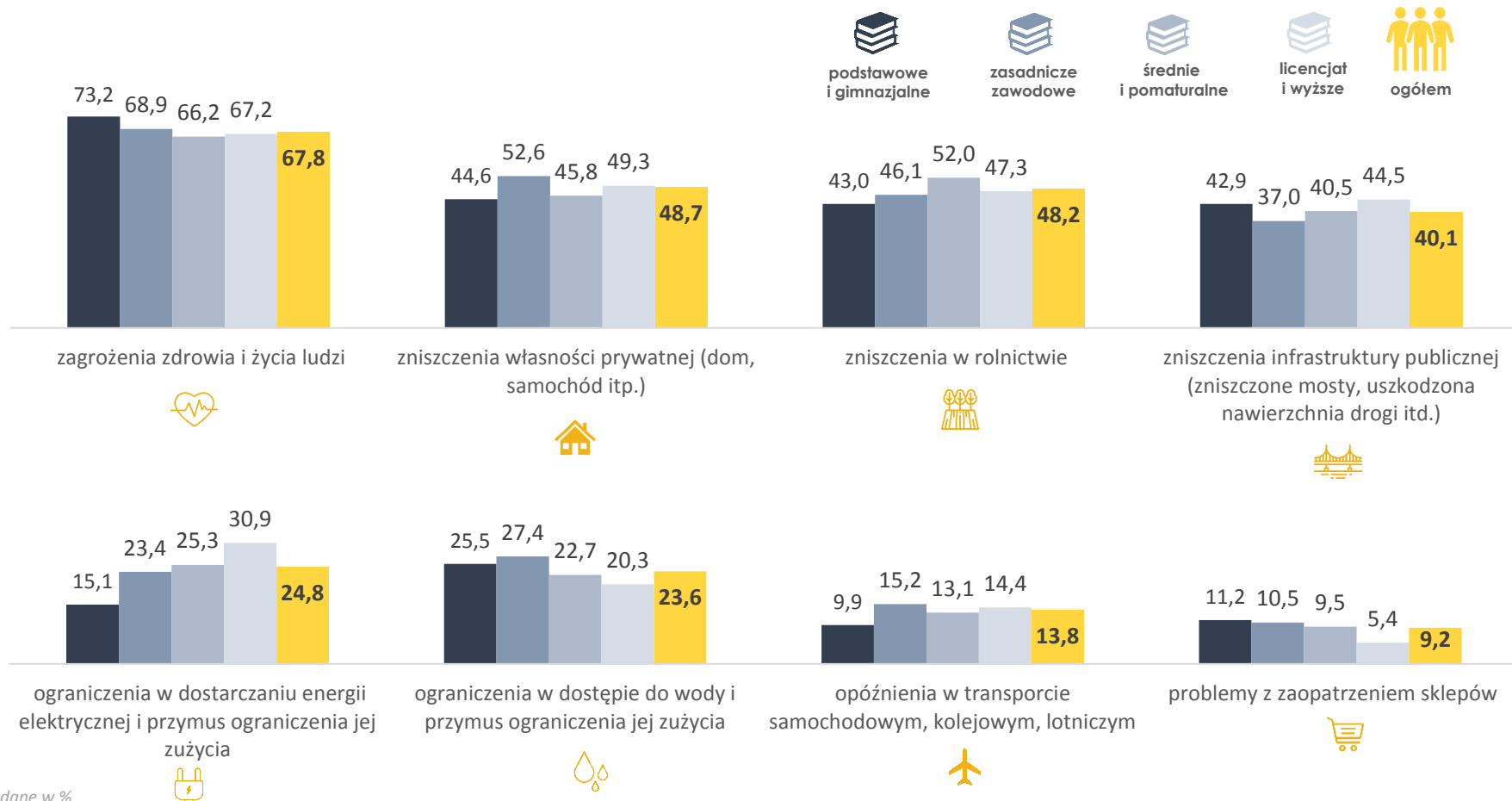

problemy z zaopatrzeniem sklepów

>>> WYSTĘPOWANIE EKSTREMALNYCH ZJAWISK POGODOWYCH

P3. Proszę wskazać maksymalnie 3 najbardziej uciążliwe, Pana/i zdaniem, skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Pytanie wielokrotnego wyboru

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

podstawowe i gimnazjalne: N=107

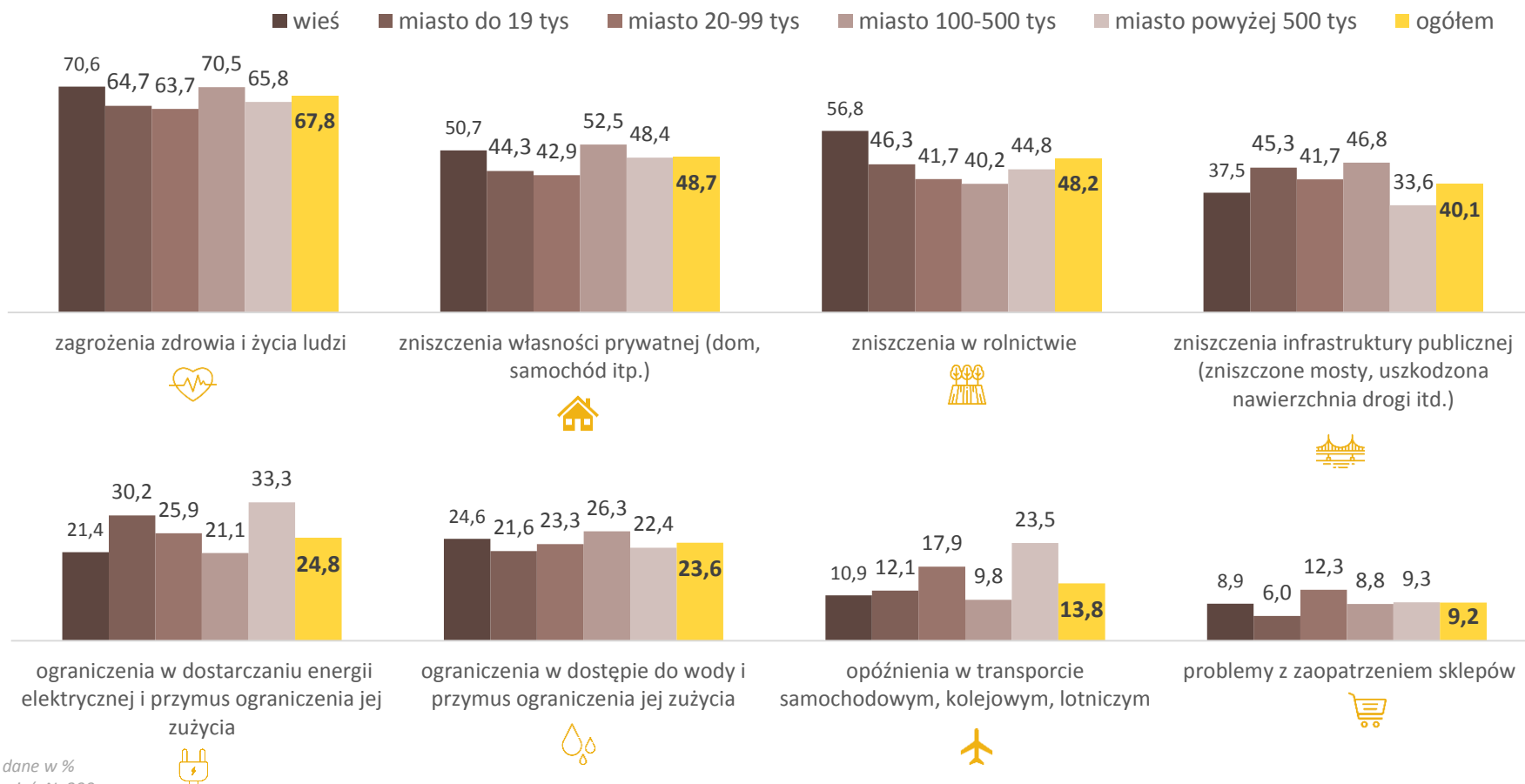
zasadnicze zawodowe: N=303

średnie i pomaturalne: N=407

licencjat i wyższe: N=193

P3. Proszę wskazać maksymalnie 3 najbardziej uciążliwe, Pana/i zdaniem, skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Pytanie wielokrotnego wyboru

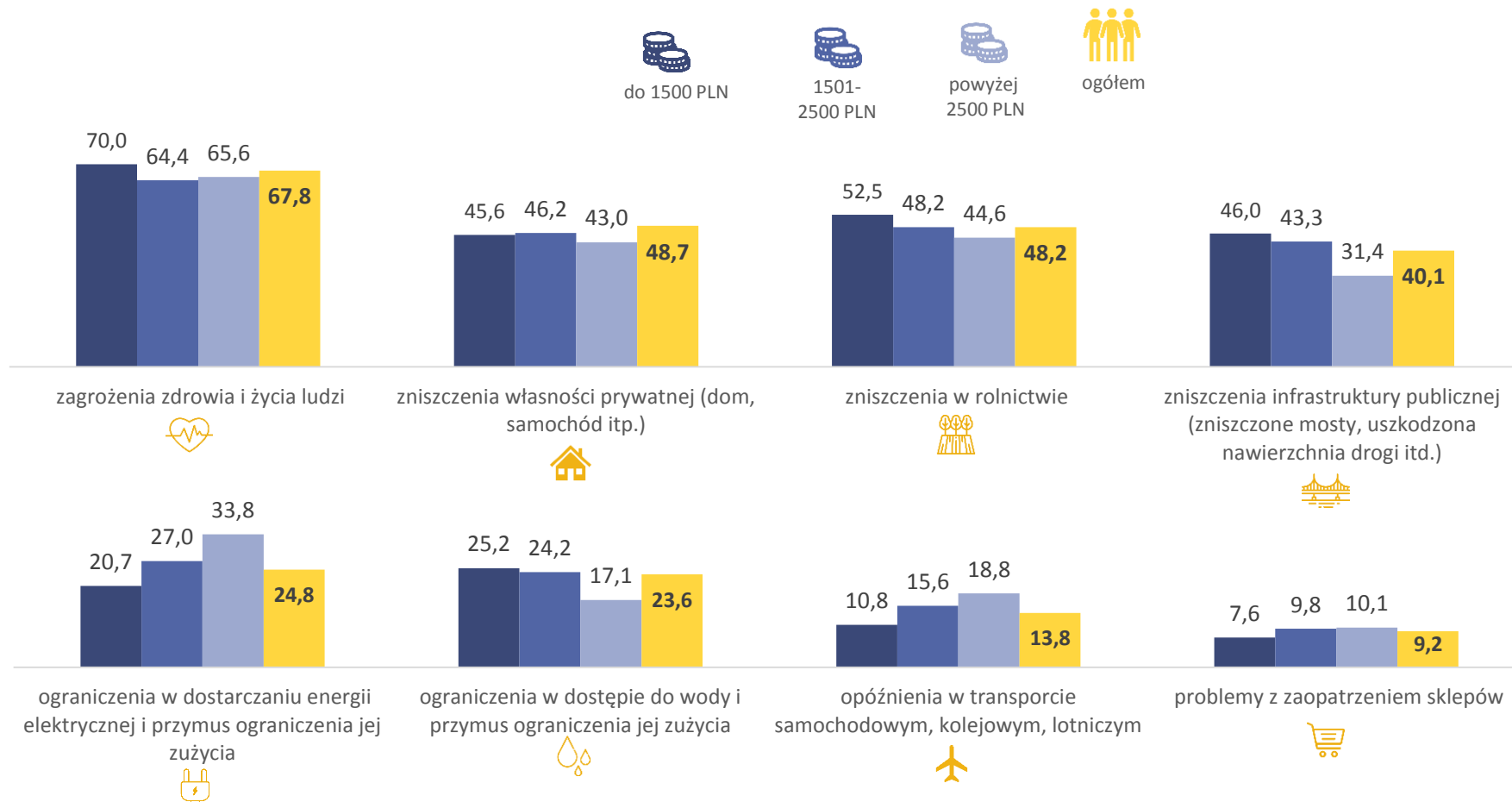

dane w %
 wieś, N=390
 m do 20 tys., N=130
 m 20-100 tys., N=190
 m pow.100-500 tys., N=185
 m pow. 500 tys., N=115

>>> WYSTĘPOWANIE EKSTREMALNYCH ZJAWISK POGODOWYCH

P3. Proszę wskazać maksymalnie 3 najbardziej uciążliwe, Pana/i zdaniem, skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Pytanie wielokrotnego wyboru

dane w %
 do 1500 PLN na osobę, N=201
 1501-2500 PLN na osobę, N=307
 powyżej 2500 PLN na osobę, N=97

- W opinii respondentów najbardziej niebezpiecznymi dla ludzi ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi są: **huraganowe wiatry, trąby powietrzne** (69,2%), **powodzie** (63,2%) oraz **susze** (41,3%). Odsetek wskazań powyżej 30% otrzymały również gwałtowne ulewy i długotrwałe upały. Najrzadziej respondenci wskazywali na osuwiska (10,1%) i zamiecie śnieżne (12,5%).
- Analiza trzech najczęściej wskazywanych ekstremalnych zjawisk pogodowych pod względem cech społeczno-demograficznych wykazała, że:
 - na huraganowe wiatry i trąby powietrzne wskazywały głównie osoby **młode** (15-24 oraz 25-34 lata - odpowiednio 72,9% i 75,2%) z wykształceniem **wyższym** (78,5%), a także mieszkańcy miast pomiędzy **100 a 500 tys.** (76,9%) mieszkańców. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż częściej byli to mieszkańcy województw centralnych (m.in. łódzkie, kujawsko-pomorskie), południowych (m.in. dolnośląskie, świętokrzyskie) i zachodnich (m.in. zachodnio-pomorskie);
 - powódź jako jedno z najbardziej niebezpiecznych dla ludzi zjawisk pogodowych najczęściej wskazywały osoby z dochodem na jednego członka rodziny **do 1500 zł** (70,5%) oraz zamieszkujące **miasta pomiędzy 100 a 500 tys.** mieszkańców (70,7%). Na powodzie częściej wskazywali także mieszkańcy województw południowych (podkarpackie, małopolskie);
 - w przypadku suszy najwięcej wskazań odnotowano wśród osób o dochodzie **do 1500 zł** na jednego członka rodziny (44,8%) oraz mieszkańców dużych miast **pow. 500 tys. mieszkańców** (46,5%). Na tę odpowiedź znacznie częściej niż inni wskazywali także mieszkańcy województwa warmińsko-mazurskiego.

- **Polacy dostrzegają wzrost występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych.** Blisko 70% dostrzeża ich wzrost na świecie, nieco mniej w obrębie Polski (60,7%) oraz miejsca zamieszkania (46,3%). W przypadku opinii dotyczącej zwiększenia częstości występowania zjawisk w obrębie własnego miejsca zamieszkania warto zwrócić uwagę na fakt, iż odpowiedź ta najczęściej wskazywana była przez mieszkańców **wsi** (49,3%), zaś najrzadziej przez mieszkańców dużych miast (pow. 500 tys.) – 32,0%. Analogiczną tendencję można zauważyć w przypadku **dochodów na jednego członka rodziny** (czym wyższy dochód tym mniejszy odsetek wskazań).
- Analizując odpowiedzi w podziale na województwa wskazać należy, iż mieszkańcy bez względu na zamieszkiwany region są w większości zgodni – negatywne zjawiska występują częściej **na świecie**, następnie **w Polsce**, a na końcu w okolicy ich **miejsca zamieszkania**. Odmiennego zdania byli tylko mieszkańcy województwa warmińsko-mazurskiego.

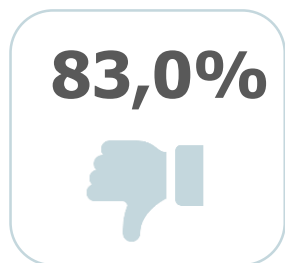
- Najbardziej uciążliwym dla Polaków skutkiem ekstremalnych zjawisk pogodowych jest **zagrożenie ich zdrowia i życia** (67,8%). Blisko połowa badanych wskazała w tej kwestii również na **zniszczenia własności prywatnej** oraz **zniszczenia w rolnictwie**. Wysoki odsetek wskazań uzyskały również zniszczenia infrastruktury publicznej – 40,1%. Analizując trzy najczęściej wskazywane odpowiedzi w podziale na zmienne społeczno-demograficzne warto zauważyć, że:
 - Zagrożenie zdrowia i życia to najbardziej uciążliwy skutek dla respondentów z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym (73,2%) oraz o dochodzie do 1500 zł na jednego członka rodziny (70,0%). Nie zaobserwowano większych różnic w odpowiedziach pod względem płci respondentów czy miejsca zamieszkania.
 - Zniszczenia własności prywatnej istotne są przede wszystkim dla osób pomiędzy 25 a 34 r.ż. (52,3%), zamieszkujących średnie miasta (100-500 tys. mieszkańców – 52,5%) oraz wsie (50,7%). W przypadku wykształcenia na odpowiedź nieznacznie częściej wskazywały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz wyższym. Odpowiedzi nie różnicuje natomiast płeć.
 - Zniszczenia w rolnictwie najczęściej wskazywały osoby w średnim wieku (35-44 lata – 51,6%) i starsze (60-75 lat – 52,9%), z dochodem na jednego członka rodziny do 1500 zł (52,5%) oraz zamieszkujące wieś (56,8%). W przypadku wykształcenia na odpowiedź wskazywały częściej osoby posiadające wykształcenie średnie i pomaturalne.
- Dodatkowo analizując odpowiedzi w podziale na dochód na jednego członka rodziny zaobserwowano, iż **wraz ze wzrostem dochodu zmniejszeniu ulega** liczba odpowiedzi na: zniszczenia w rolnictwie, zniszczenia infrastruktury publicznej, ograniczenia w dostępie do wody i przymus ograniczenia jej zużycia. Odwrotna zależność występuje w przypadku: ograniczenia w dostarczaniu energii elektrycznej i przymus ograniczania jej zużycia, opóźnienia w transporcie samochodowym, kolejowym, lotniczym oraz problemy z zaopatrzeniem sklepów.

P4. Czy osobiście podjął/ęła Pan/i jakieś działania w celu ograniczenia skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych w ciągu ostatnich sześciu miesięcy?

Pytanie jednokrotnego wyboru

Polaków **podjęło działania** w celu ograniczenia skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych

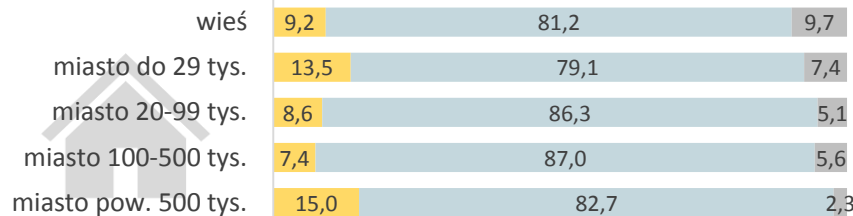
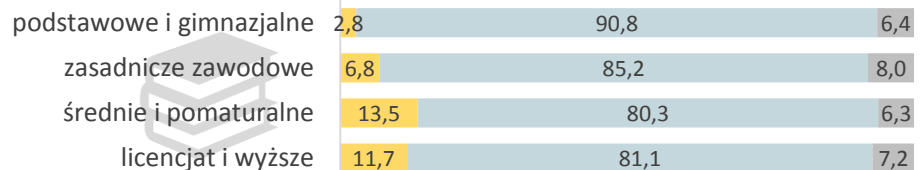
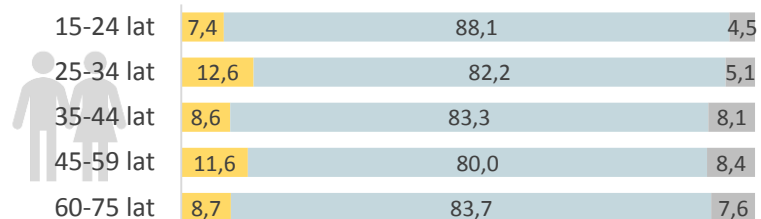
Polaków **nie podjęło działań** w celu ograniczenia skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych

7,0%

Nie wiem/trudno powiedzieć

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010
kobiety, N=497
mężczyźni, N=513
podstawowe i gimnazjalne: N=107
zasadnicze zawodowe: N=303
średnie i pomaturalne: N=407
licencjat i wyższe: N=193

do 1500 PLN na osobę, N=201
1501-2500 PLN na osobę, N=307
powyżej 2500 PLN na osobę, N=97
wieś, N=390
m do 20 tys., N=130
m 20-100 tys., N=190
m pow. 100-500 tys., N=185
m pow. 500 tys., N=115

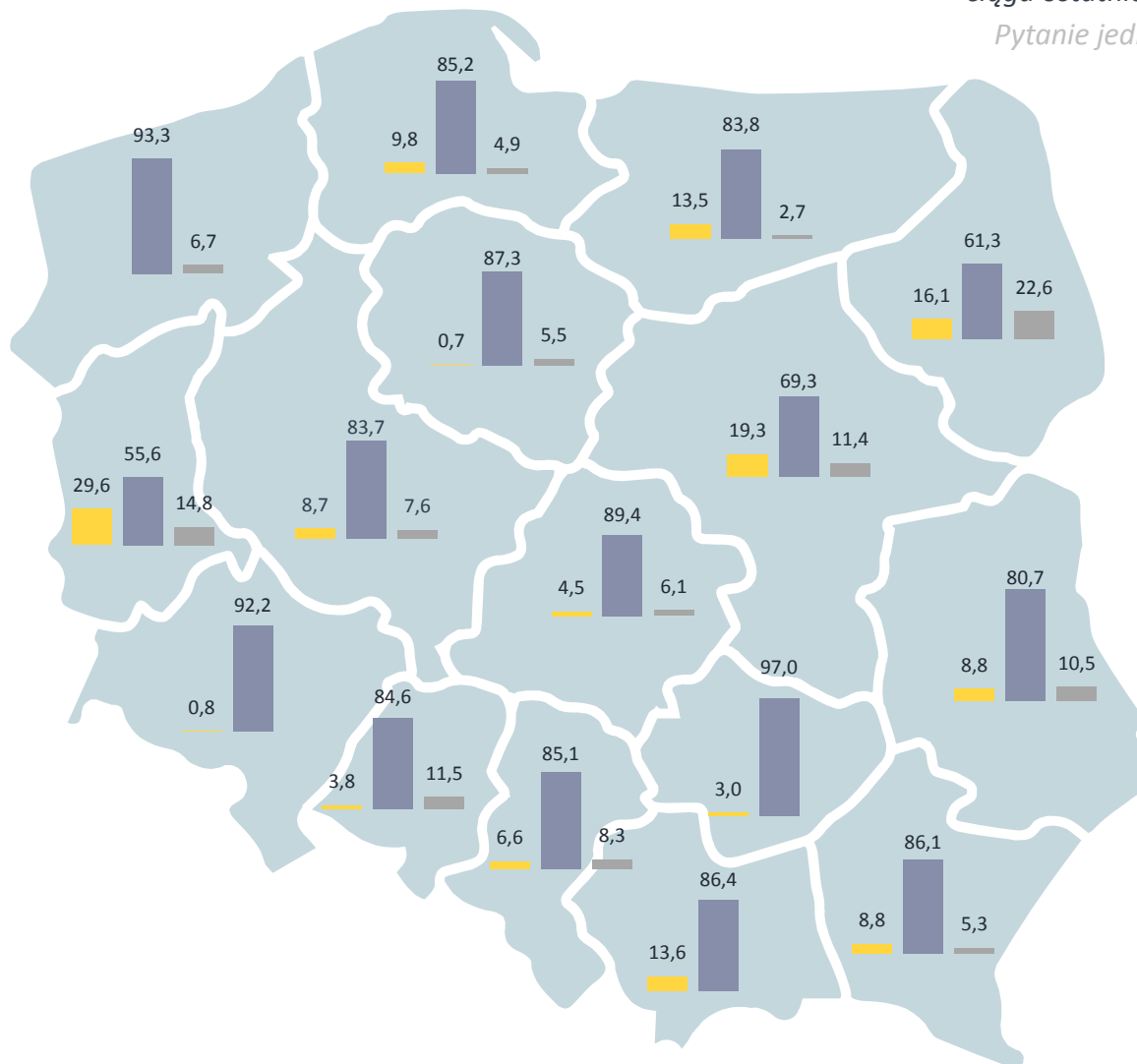

■ tak ■ nie ■ nie wiem, trudno powiedzieć

P4. Czy osobiście podjął/ęła Pan/i jakieś działania w celu ograniczenia skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych w ciągu ostatnich sześciu miesięcy?

Pytanie jednokrotnego wyboru

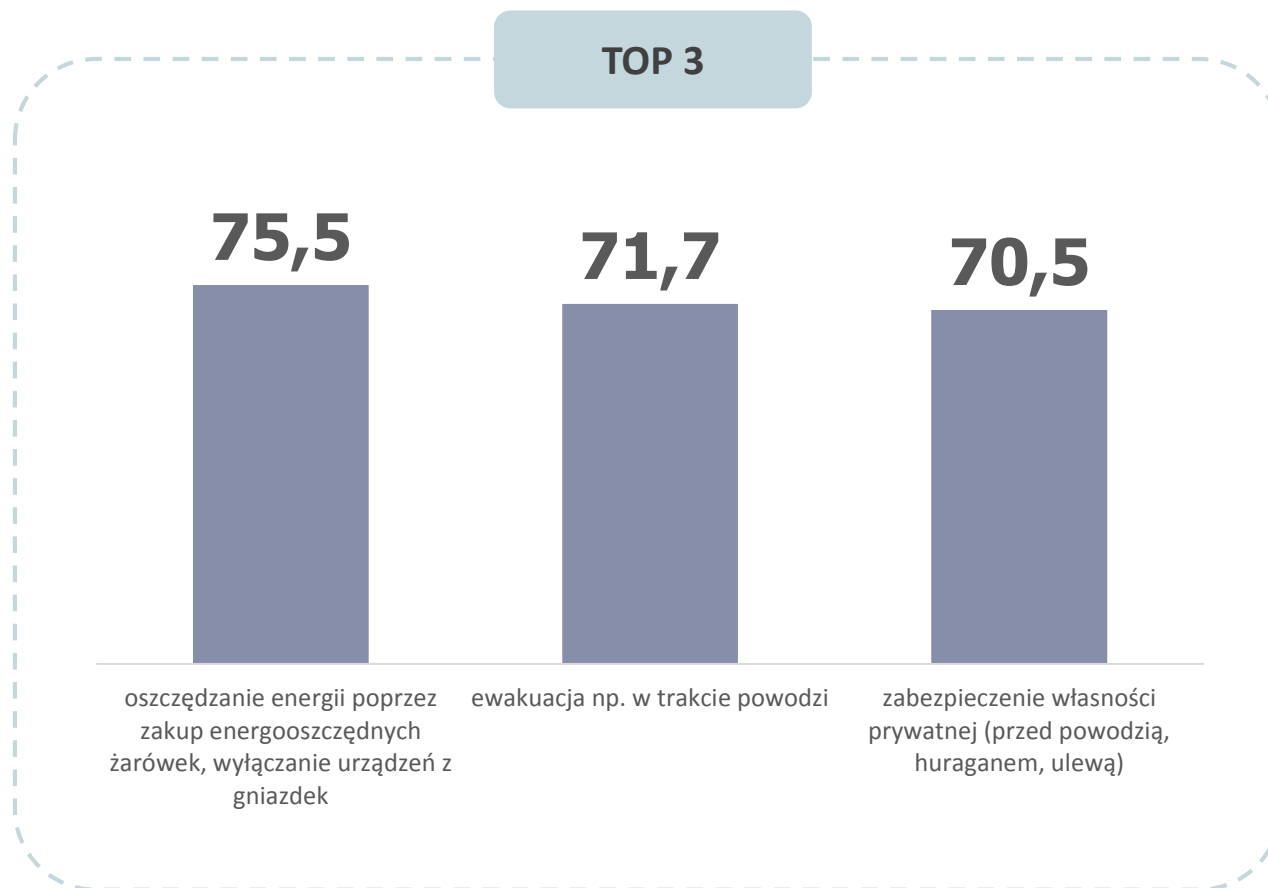
- tak
- nie
- nie wiem, trudno powiedzieć

dane w %
 Dolnośląskie, N=75
 Kujawsko-pomorskie, N=55
 Lubelskie, N=55
 Lubuskie, N=25
 Łódzkie, N=70
 Małopolskie, N=90
 Mazowieckie, N=140
 Opolskie, N=25
 Podkarpackie, N=50
 Podlaskie, N=35
 Pomorskie, N=60
 Śląskie, N=120
 Świętokrzyskie, N=35
 warmińsko-mazurskie, N=35
 Wielkopolskie, N=95
 Zachodniopomorskie, N=45

P5. Proszę wskazać które działania byłaby Pani/byłby Pan skłonna/y zrealizować, aby przyczynić się do ograniczania skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Pytanie jednokrotnego wyboru

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> DZIAŁANIA OGRANICZAJĄCE SKUTKI EKSTREMALNYCH ZJAWISK POGODOWYCH

P5. Proszę wskazać które działania byłaby Pani/byłby Pan skłonna/y zrealizować, aby przyczynić się do ograniczania skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Pytanie jednokrotnego wyboru

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> DZIAŁANIA OGRANICZAJĄCE SKUTKI EKSTREMALNYCH ZJAWISK POGODOWYCH

P5. Proszę wskazać które działania byłaby Pani/byłby Pan skłonna/y zrealizować, aby przyczynić się do ograniczania skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Pytanie jednokrotnego wyboru

Inne: ograniczenie produkcji śmieci, gromadzenie wody deszczowej

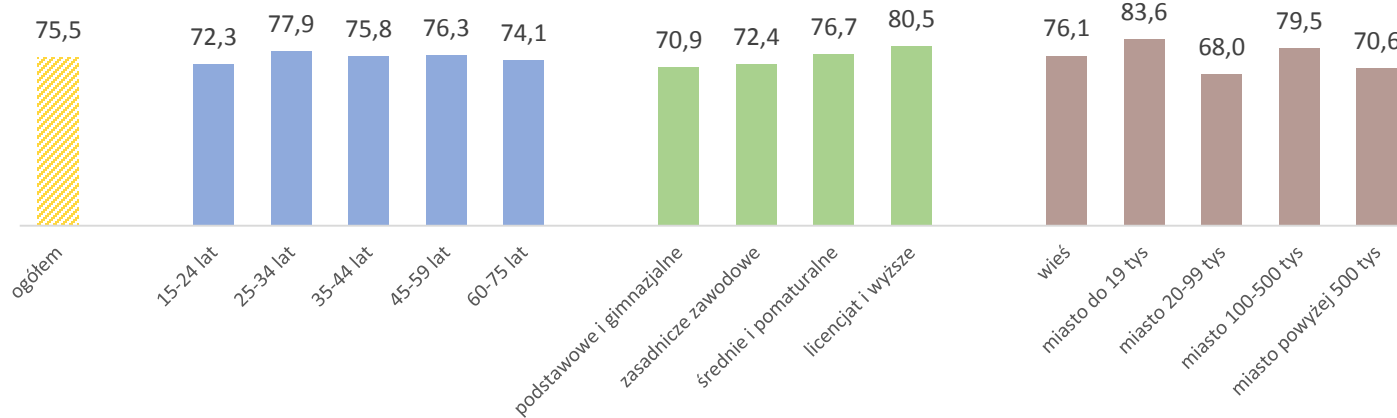
dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

P5. Proszę wskazać które działania byłaby Pani/byłby Pan skłonna/y zrealizować, aby przyczynić się do ograniczania skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

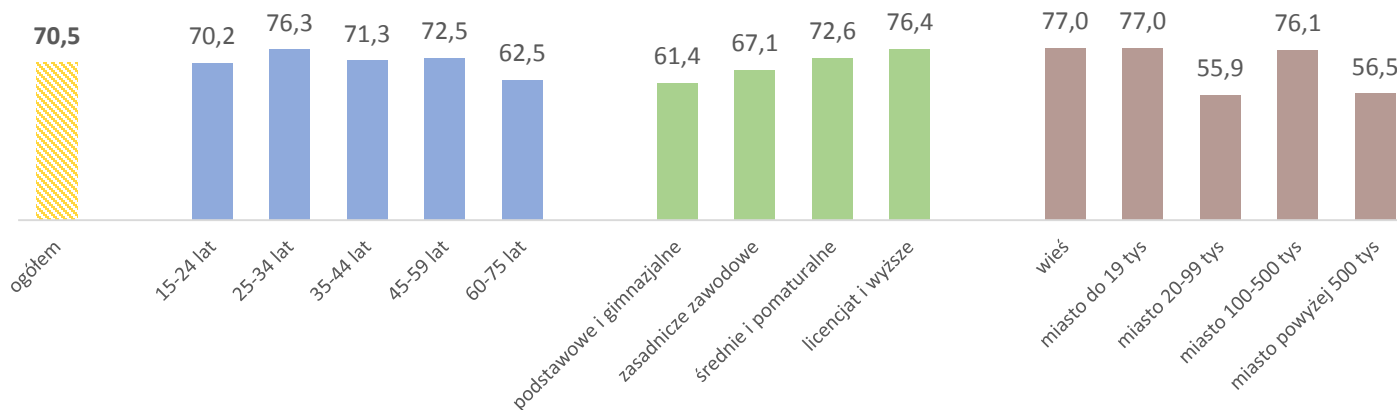
Pytanie jednokrotnego wyboru

WSKAZANIA POZYTYWNE WYBRANYCH DZIAŁAŃ

oszczędzanie energii poprzez zakup energooszczędnych żarówek, wyłączenie urządzeń z gniazdek itd.

zabezpieczenie własności prywatnej (przed powodzią, huraganem, ulewą)

dane w %
podstawowe i gimnazjalne: N=107
zasadnicze zawodowe: N=303
średnie i pomaturalne: N=407
licencjat i wyższe: N=193

wieś, N=390
m do 20 tys., N=130
m 20-100 tys., N=190
m pow.100-500 tys., N=185
m pow. 500 tys., N=115

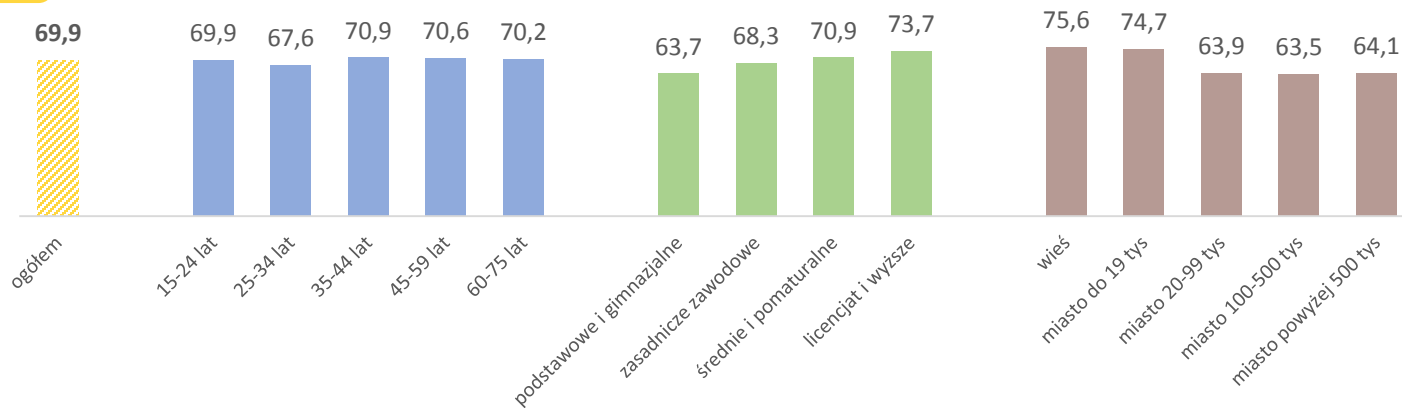
15-24 lata, N=139
25-34 lata, N=198
35-44 lata, N=201
45-59 lat, N=246
60-75 lat, N=226

P5. Proszę wskazać które działania byłaby Pani/byłby Pan skłonna/y zrealizować, aby przyczynić się do ograniczania skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

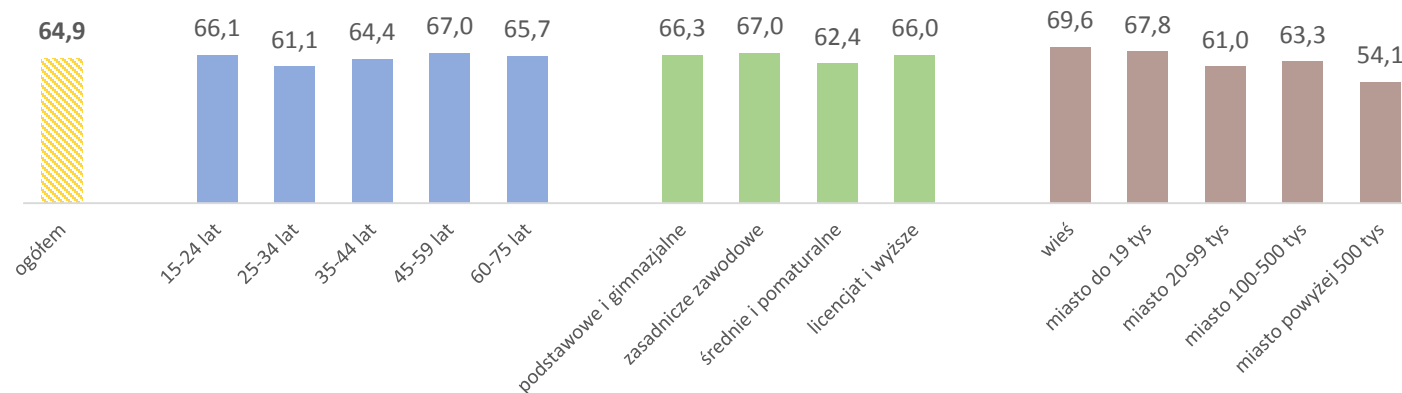
Pytanie jednokrotnego wyboru

WSKAZANIA POZYTYWNE WYBRANYCH DZIAŁAŃ

dbanie o zielen w okolicy

oszczędzanie wody w czasie upałów, suszy

dane w %
 podstawowe i gimnazjalne: N=107
 zasadnicze zawodowe: N=303
 średnie i pomaturalne: N=407
 licencjat i wyższe: N=193

wieś, N=390
 m do 20 tys., N=130
 m 20-100 tys., N=190
 m pow.100-500 tys., N=185
 m pow. 500 tys., N=115

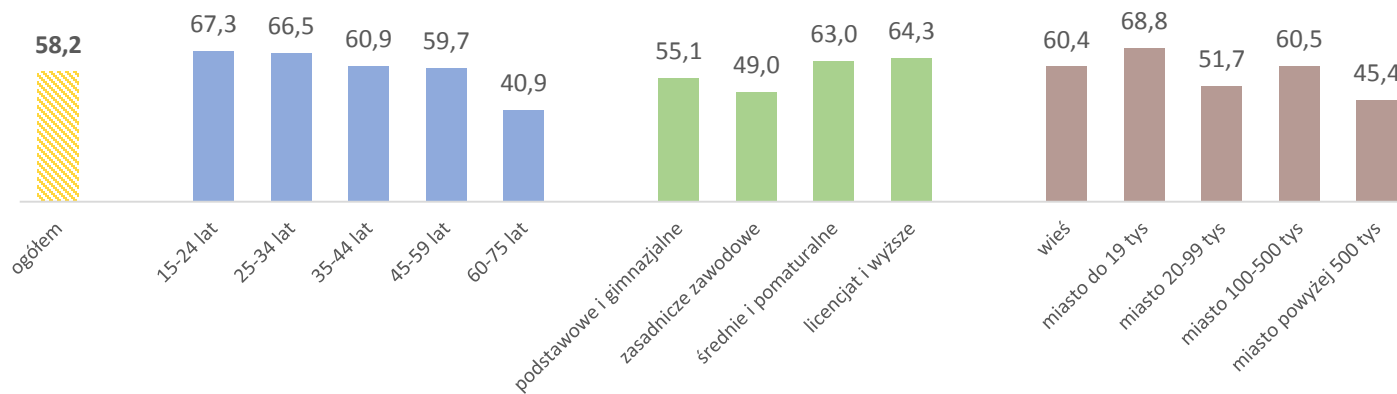
15-24 lata, N=139
 25-34 lata, N=198
 35-44 lata, N=201
 45-59 lat, N=246
 60-75 lat, N=226

P5. Proszę wskazać które działania byłaby Pani/byłby Pan skłonna/y zrealizować, aby przyczynić się do ograniczania skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

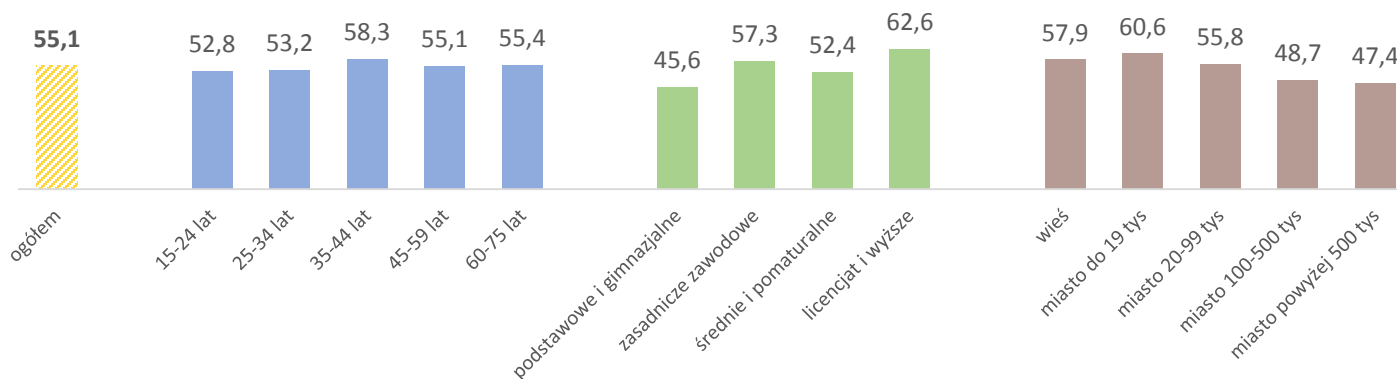
Pytanie jednokrotnego wyboru

WSKAZANIA POZYTYWNE WYBRANYCH DZIAŁAŃ

zainstalowanie aplikacji ostrzegawczej przed wystąpieniem ekstremalnych zjawisk pogodowych

dostosowanie indywidualnej aktywności dnia do występującego zjawiska

dane w %
podstawowe i gimnazjalne: N=107
zasadnicze zawodowe: N=303
średnie i pomaturalne: N=407
licencjat i wyższe: N=193

wieś, N=390
m do 20 tys., N=130
m 20-100 tys., N=190
m pow.100-500 tys., N=185
m pow. 500 tys., N=115

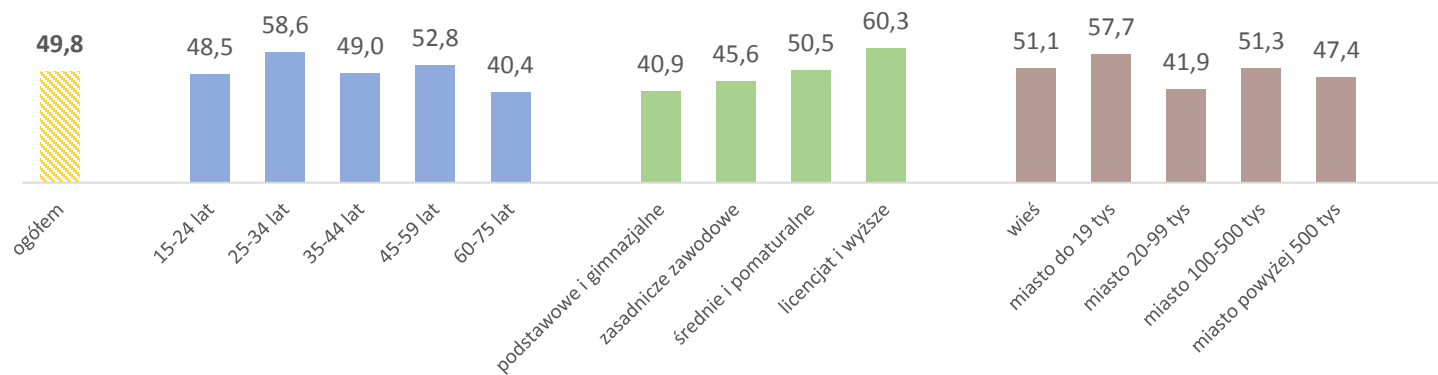
15-24 lata, N=139
25-34 lata, N=198
35-44 lata, N=201
45-59 lat, N=246
60-75 lat, N=226

P5. Proszę wskazać które działania byłaby Pani/byłby Pan skłonna/y zrealizować, aby przyczynić się do ograniczania skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

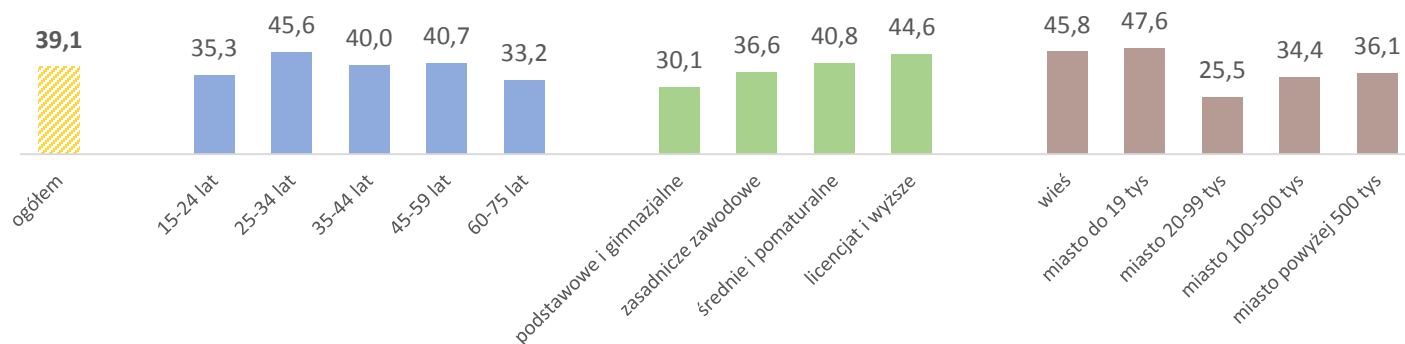
Pytanie jednokrotnego wyboru

WSKAZANIA POZYTYWNE WYBRANYCH DZIAŁAŃ

zakup droższych urządzeń RTV/AGD, ale z wyższą klasą energetyczną

wykupienie dodatkowego ubezpieczenia majątku od zjawisk pogodowych

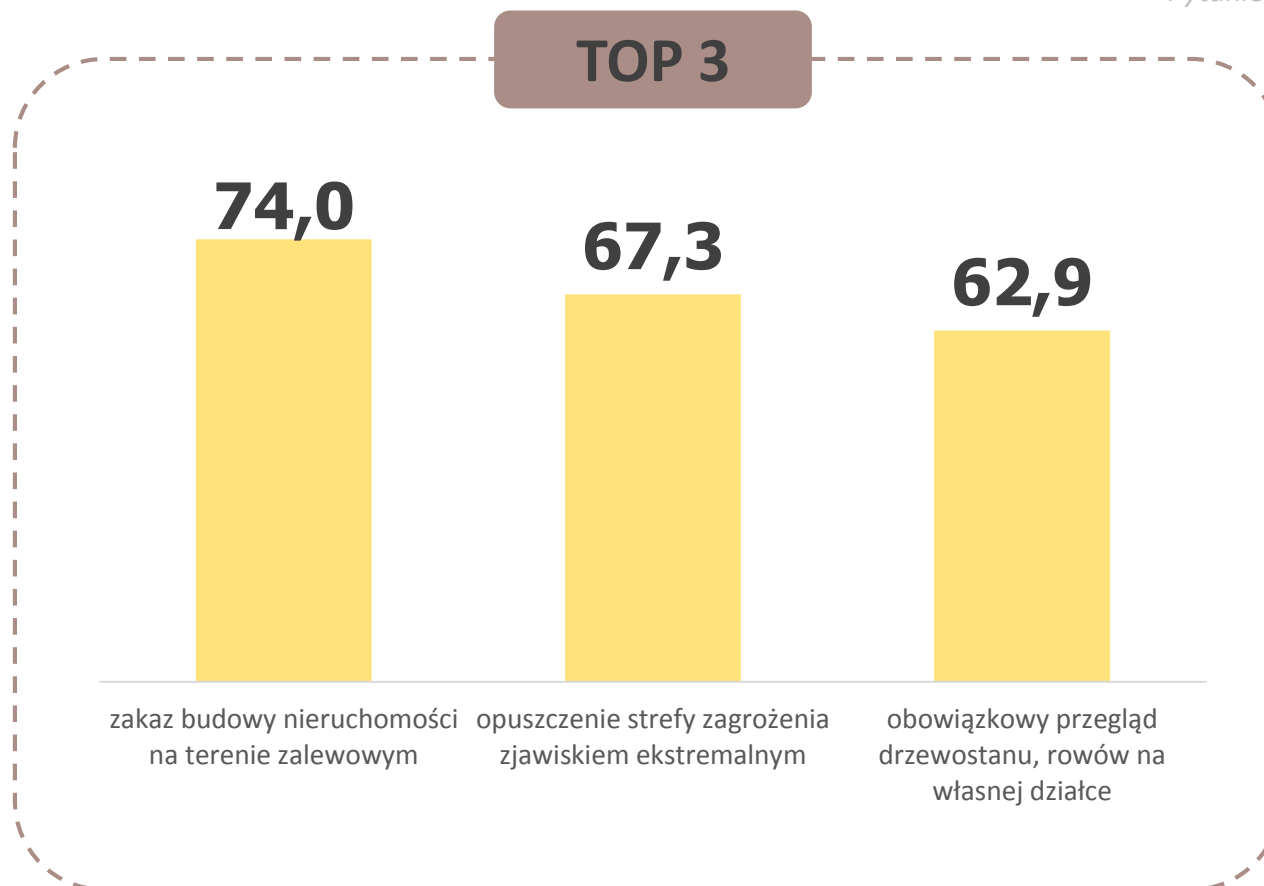
dane w %
podstawowe i gimnazjalne: N=107
zasadnicze zawodowe: N=303
średnie i pomaturalne: N=407
licencjat i wyższe: N=193

wieś, N=390
m do 20 tys., N=130
m 20-100 tys., N=190
m pow.100-500 tys., N=185
m pow. 500 tys., N=115

15-24 lata, N=139
25-34 lata, N=198
35-44 lata, N=201
45-59 lat, N=246
60-75 lat, N=226

P6. Proszę wskazać rozwiązania, które byłyby Pani/byłby Pan skłonna/y zaakceptować, aby przyczynić się do ograniczenia skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Pytanie jednokrotnego wyboru

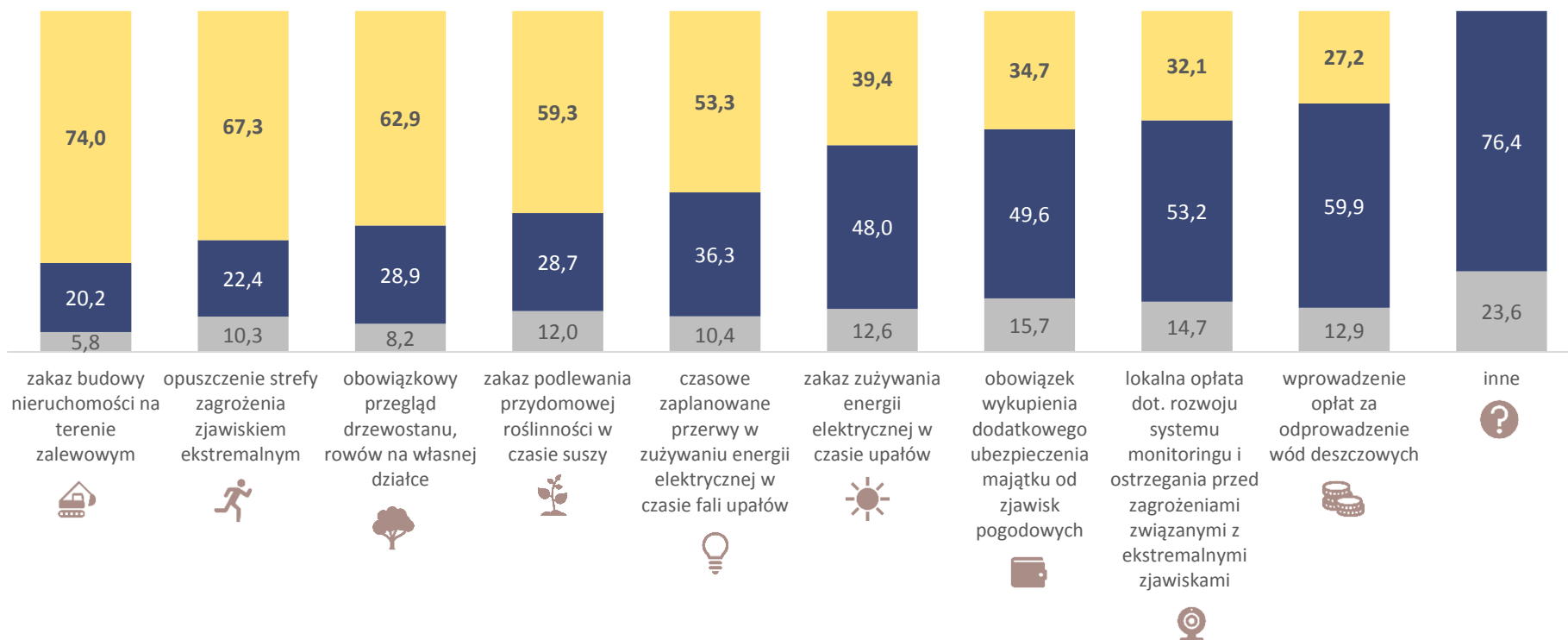
dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

P6. Proszę wskazać rozwiązania, które byłaby Pani/byłby Pan skłonna/y zaakceptować, aby przyczynić się do ograniczenia skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Pytanie jednokrotnego wyboru

■ nie wiem/trudno powiedzieć ■ nie ■ tak

dane w %
 Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

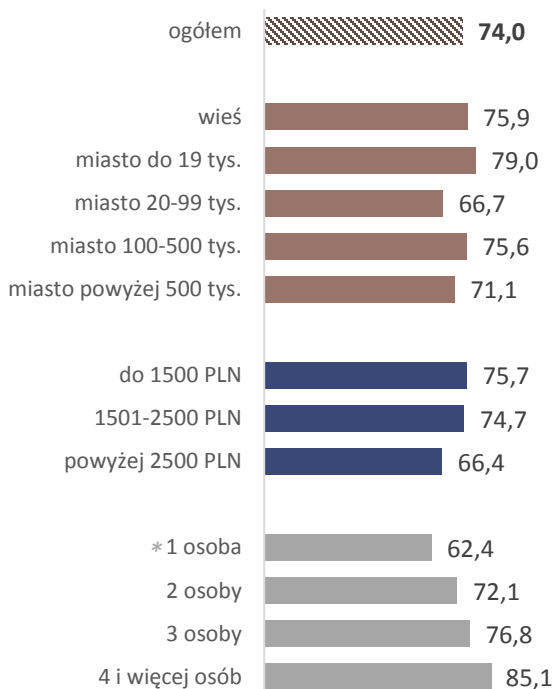
P6. Proszę wskazać rozwiązania, które byłyby Pani/byłby Pan skłonna/y zaakceptować, aby przyczynić się do ograniczenia skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Pytanie jednokrotnego wyboru

WSKAZANIA POZYTYWNE – TOP 3

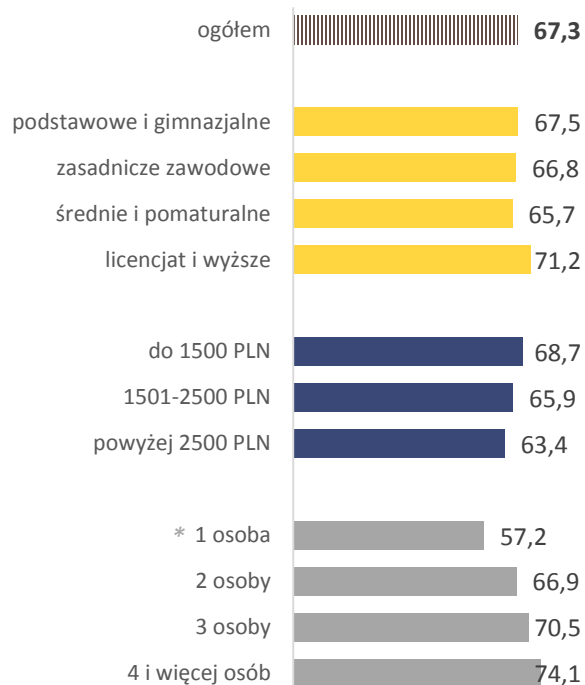
zakaz budowy nieruchomości na terenie zalewowym

dane w %
 1 osoba w gospodarstwie, N=218
 2 osoby w gospodarstwie, N=322
 3 osoby w gospodarstwie, N=254
 4 osoby i więcej, N=216

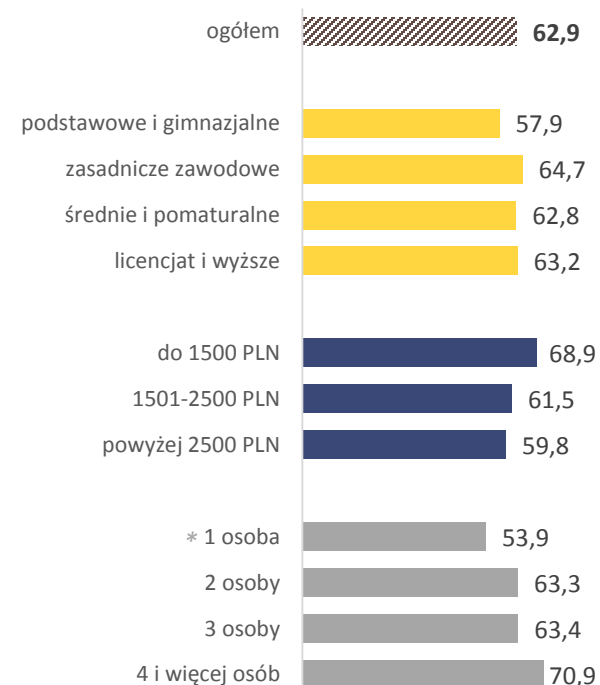
opuszczenie strefy zagrożenia zjawiskiem ekstremalnym

do 1500 PLN na osobę, N=201
 1501-2500 PLN na osobę, N=307
 powyżej 2500 PLN na osobę, N=97

obowiązkowy przegląd drzewostanu, rowów na własnej działce

podstawowe i gimnazjalne: N=107
 zasadnicze zawodowe: N=303
 średnie i pomaturalne: N=407
 licencjat i wyższe: N=193

*Liczba osób w gospodarstwie domowym

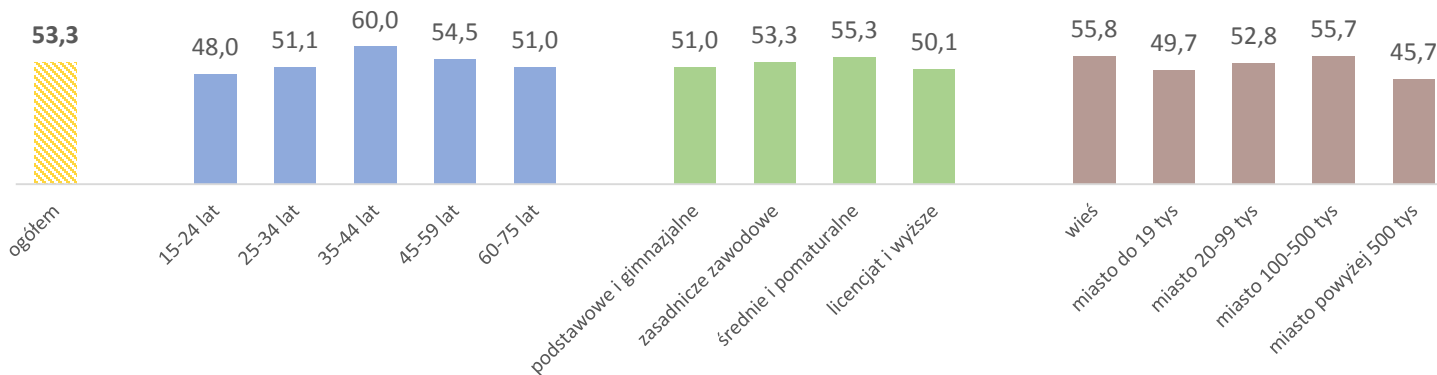

P6. Proszę wskazać rozwiązania, które byłyby Pani/byłby Pan skłonna/y zaakceptować, aby przyczynić się do ograniczenia skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

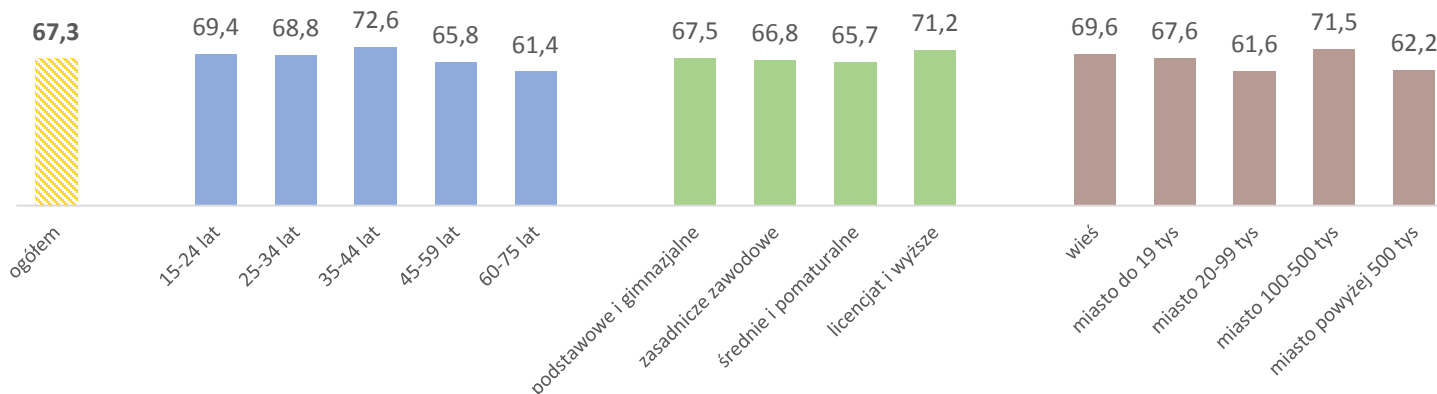
Pytanie jednokrotnego wyboru

WSKAZANIA POZYTYWNE WYBRANYCH DZIAŁAŃ

czasowe zaplanowane przerwy w zużyciu energii elektrycznej w czasie fali upałów

opuszczenie strefy zagrożenia zjawiskiem ekstremalnym

dane w %
podstawowe i gimnazjalne: N=107
zasadnicze zawodowe: N=303
średnie i pomaturalne: N=407
licencjat i wyższe: N=193

wieś, N=390
m do 20 tys., N=130
m 20-100 tys., N=190
m pow.100-500 tys., N=185
m pow. 500 tys., N=115

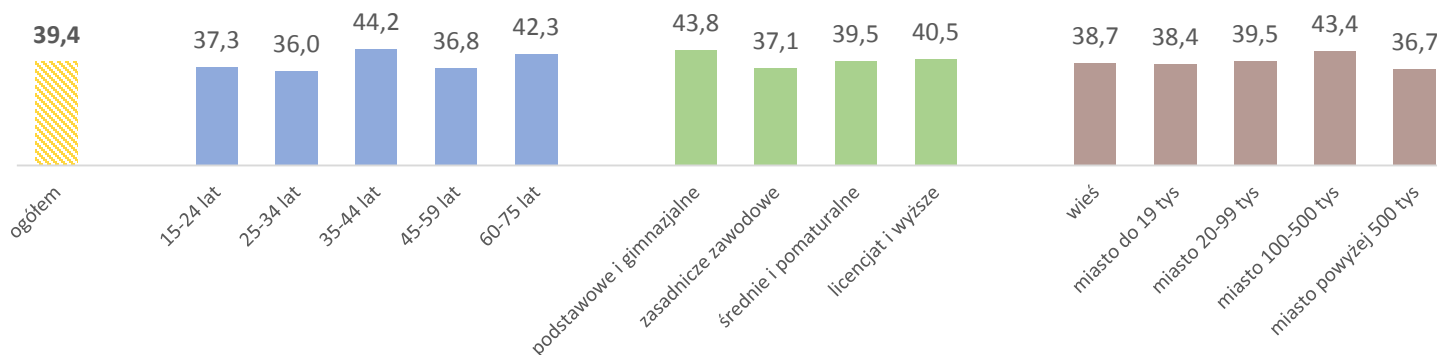
15-24 lata, N=139
25-34 lata, N=198
35-44 lata, N=201
45-59 lat, N=246
60-75 lat, N=226

P6. Proszę wskazać rozwiązania, które byłyby Pani/byłby Pan skłonna/y zaakceptować, aby przyczynić się do ograniczenia skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Pytanie jednokrotnego wyboru

WSKAZANIA POZYTYWNE WYBRANYCH DZIAŁAŃ

zakaz zużywania energii elektrycznej w czasie upałów

dane w %
podstawowe i gimnazjalne: N=107
zasadnicze zawodowe: N=303
średnie i pomaturalne: N=407
licencjat i wyższe: N=193

wieś, N=390
m do 20 tys., N=130
m 20-100 tys., N=190
m pow.100-500 tys., N=185
m pow. 500 tys., N=115

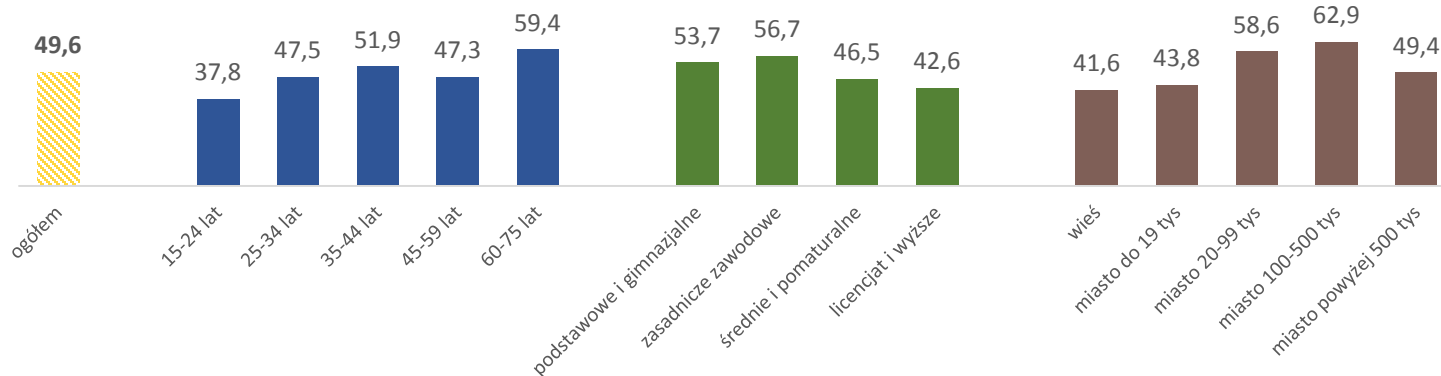
15-24 lata, N=139
25-34 lata, N=198
35-44 lata, N=201
45-59 lat, N=246
60-75 lat, N=226

P6. Proszę wskazać rozwiązania, które byłyby Pani/byłby Pan skłonna/y zaakceptować, aby przyczynić się do ograniczenia skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

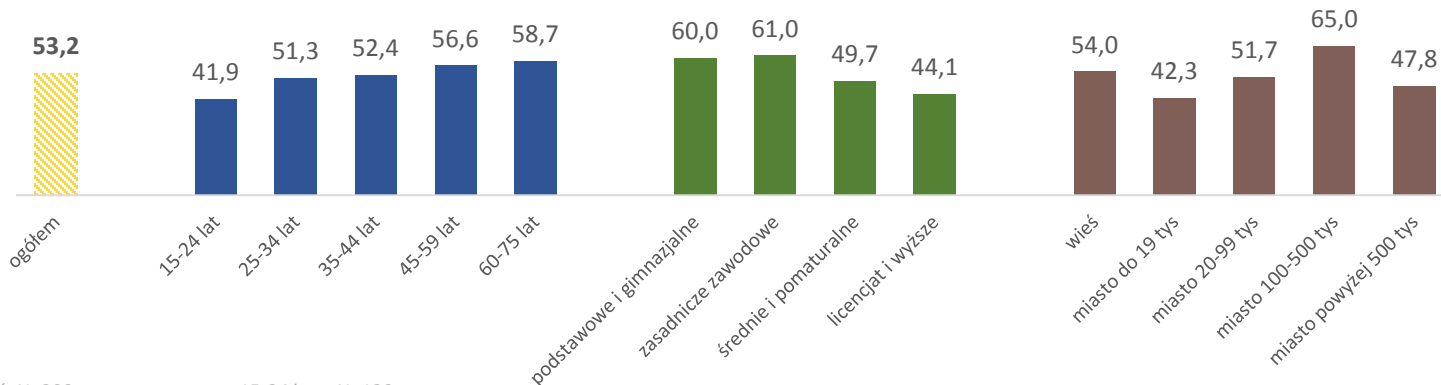
Pytanie jednokrotnego wyboru

WSKAZANIA NEGATYWNE WYBRANYCH DZIAŁAŃ

obowiązek wykupienia dodatkowego ubezpieczenia majątku od zjawisk pogodowych

lokalna opłata dot. rozwoju systemu monitoringu i ostrzegania przed zagrożeniami związanymi z ekstremalnymi zjawiskami

dane w %
 podstawowe i gimnazjalne: N=107
 zasadnicze zawodowe: N=303
 średnie i pomaturalne: N=407
 licencjat i wyższe: N=193

wieś, N=390
 m do 20 tys., N=130
 m 20-100 tys., N=190
 m pow.100-500 tys., N=185
 m pow. 500 tys., N=115

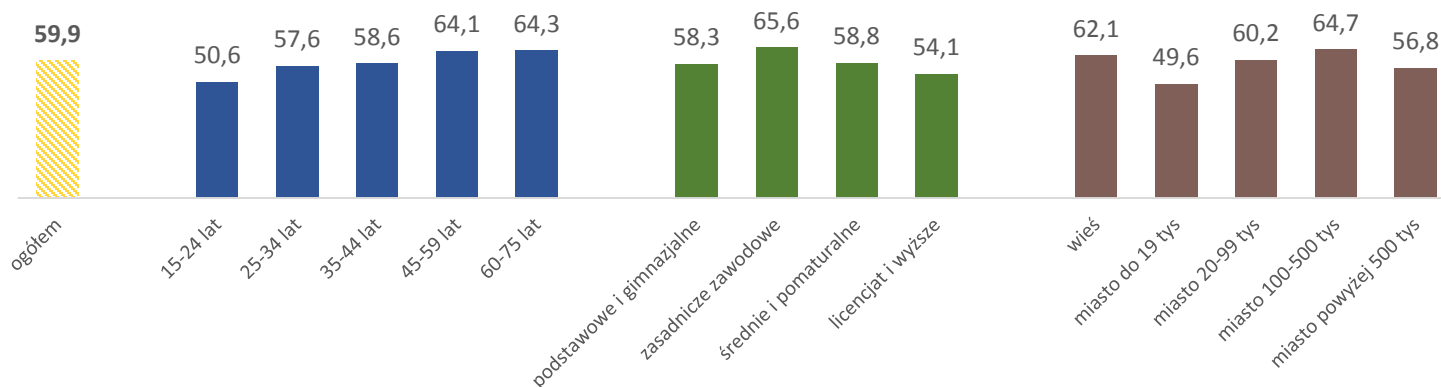
15-24 lata, N=139
 25-34 lata, N=198
 35-44 lata, N=201
 45-59 lat, N=246
 60-75 lat, N=226

P6. Proszę wskazać rozwiązania, które byłyby Pani/byłby Pan skłonna/y zaakceptować, aby przyczynić się do ograniczenia skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Pytanie jednokrotnego wyboru

WSKAZANIA NEGATYWNE WYBRANYCH DZIAŁAŃ

wprowadzenie opłat za odprowadzenie wód deszczowych

dane w %
podstawowe i gimnazjalne: N=107
zasadnicze zawodowe: N=303
średnie i pomaturalne: N=407
licencjat i wyższe: N=193

wieś, N=390
m do 20 tys., N=130
m 20-100 tys., N=190
m pow.100-500 tys., N=185
m pow. 500 tys., N=115

15-24 lata, N=139
25-34 lata, N=198
35-44 lata, N=201
45-59 lat, N=246
60-75 lat, N=226

- Jak wynika z przeprowadzonego badania jedynie **10% Polaków podjęło działania w celu ograniczenia skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych**. Analiza wyników w podziale na cechy społeczno-demograficzne wykazała, iż działania podejmują częściej mężczyźni niż kobiety (11,2% vs 8,8%), osoby pracujące (11,6% vs 7,0%), a także z wykształceniem średnim i pomaturalnym (13,5%) oraz wyższym (11,7%). W przypadku analizy pod względem miejsca zamieszkania najczęściej działania w celu ograniczenia negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych podejmują mieszkańcy województwa lubuskiego (29,6%). Relatywnie wysoki odsetek odnotowano także w mazowieckim (19,3%), podlaskim (16,1%), małopolskim (13,6%) i warmińsko-mazurskim (13,5%). Najwięcej wskazań negatywnych odnotowano natomiast w województwach: świętokrzyskim, dolnośląskim i zachodnio-pomorskim.
- Badanych poproszono o wskazanie działań, które skłonni byliby realizować, aby przyczynić się do ograniczania negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych. Wśród trzech najczęstszych wskazań znalazły się: **oszczędzanie energii poprzez zakup energooszczędnych żarówek czy wyłączenie urządzeń z gniazdek (75,5%), ewakuacja z miejsc zagrożonych (71,7%) oraz zabezpieczenie własności prywatnej przed powodzią, huraganem itd. (70,5%)**. Polacy byliby również skłonni m.in. dbać o zieleń, współdziałać ze służbami, oszczędzać wodę w czasie upałów/suszy, zainstalować aplikację alarmową na telefon czy dostosować indywidualną aktywność dnia do występującego zjawiska. Działaniem wskazywanym najrzadziej było uczestnictwo w wykładach w zakresie efektywności energetycznej i gospodarowania wodą.

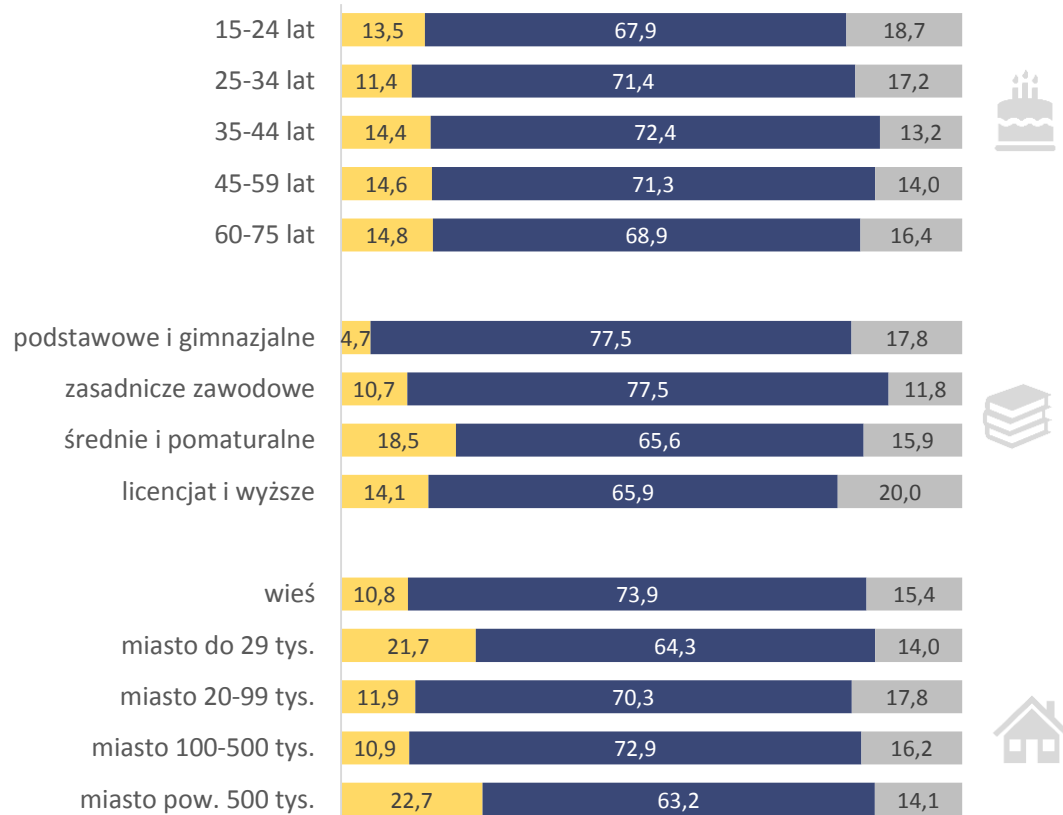
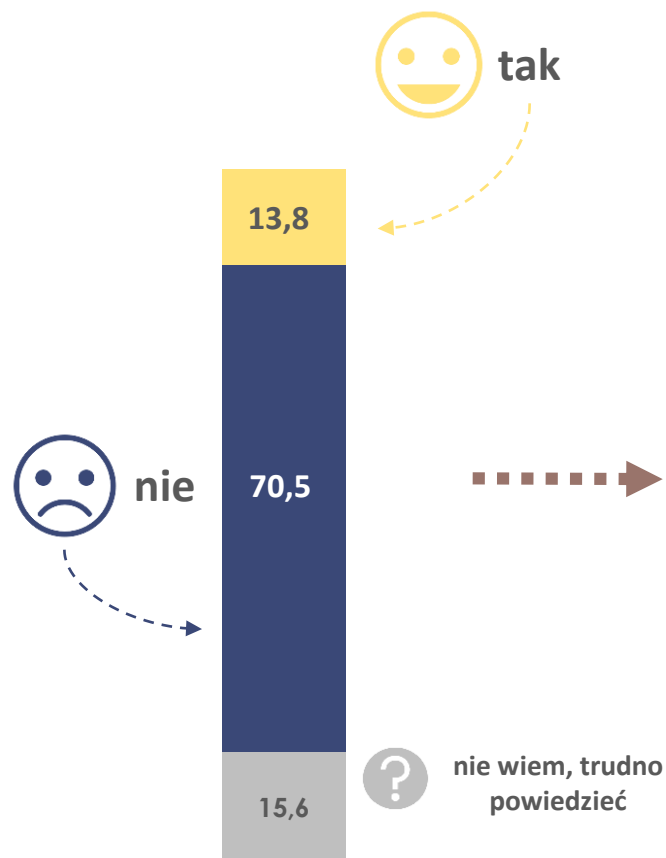
- W przypadku oszczędzania energii, zabezpieczenia własności prywatnej, dbania o zieleń w okolicy, zakup droższych urządzeń, ale z wyższą klasą energetyczną czy wykupienie dodatkowego ubezpieczenia majątku działania tego typu bardziej skłonne są podjąć osoby z **wykształceniem licencjackim i wyższym** (skłonność na ogół wzrasta wraz z poziomem wykształcenia).
 - Natomiast **mieszkańcy wsi i małych miast** na ogół częściej wskazywali na zabezpieczenie własności prywatnej, dbanie o zieleń w okolicy, oszczędzanie wody w czasie upałów czy wykupienie dodatkowego ubezpieczenia majątku od zjawisk pogodowych.
 - Analizując odpowiedzi w podziale na wiek respondentów największa różnica widoczna jest w przypadku instalacji aplikacji ostrzegawczej przed wystąpieniem zjawisk pogodowych – **wraz z wiekiem skłonność do realizacji działania maleje**.
-
- Przyczyniając się do ograniczania skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych największa część badanych byłaby skłonna zaakceptować **zakaz budowy nieruchomości na terenie zalewowym (74,0%)**, **opuszczanie strefy zagrożenia zjawiskiem (67,3%)**, a także **obowiązkowe przeglądy drzewostanu i rowów na własnej posesji (62,9%)**. Ponad połowa Polaków jest w stanie również zaakceptować zakaz podlewania przydomowej roślinności w czasie suszy czy czasowe zaplanowane przerwy w używaniu energii elektrycznej w czasie fali upałów. Respondenci nie są przekonani natomiast do wprowadzania dodatkowych opłat, zarówno związanych z odprowadzaniem wód deszczowych, jak i dotyczących rozwoju systemu monitoringu i ostrzegania przed zagrożeniami.

- Analiza trzech najczęstszych wskazań (skłonność do akceptacji poszczególnych działań) pod względem cech społeczno-demograficznych wykazała, iż:
 - Zakaz budowy nieruchomości na terenie zalewowym częściej skłonne byłyby zaakceptować osoby zamieszkujące **małe miasta** (do 19 tys. mieszkańców – 79,0%) oraz w których gospodarstwach domowych dochód na jedną osobę wynosi **do 1500 zł**. Warto zauważyć, że skłonność jest większa również u osób, których gospodarstwo domowe składa się z więcej niż jednej osoby.
 - Opuścić strefę zagrożenia zjawiskiem ekstremalnym bardziej skłonne byłyby osoby z wykształceniem **licencjackim lub wyższym** (71,2%) oraz których dochód na jednego członka wynosi do 1500 zł. Częściej działanie to wskazywali również respondenci, których gospodarstwa domowe składają się z więcej niż jednej osoby.
 - Obowiązkowy przegląd drzewostanu i rowów na własnej działce częściej byłiby skłonni zaakceptować respondenci, których dochód na jedną osobę wynosi **do 1500 zł** (68,9%) oraz z wykształceniem wyższym niż podstawowe i gimnazjalne. Na odpowiedź tę nieco częściej wskazywały również kobiety (64,5%) niż mężczyźni (61,3%).

>>> DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

P7. Czy zauważył/a Pan/i, że w najbliższej okolicy lub sąsiedztwie realizowane są działania mające minimalizować wpływ zmian klimatycznych?

Pytanie jednokrotnego wyboru

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

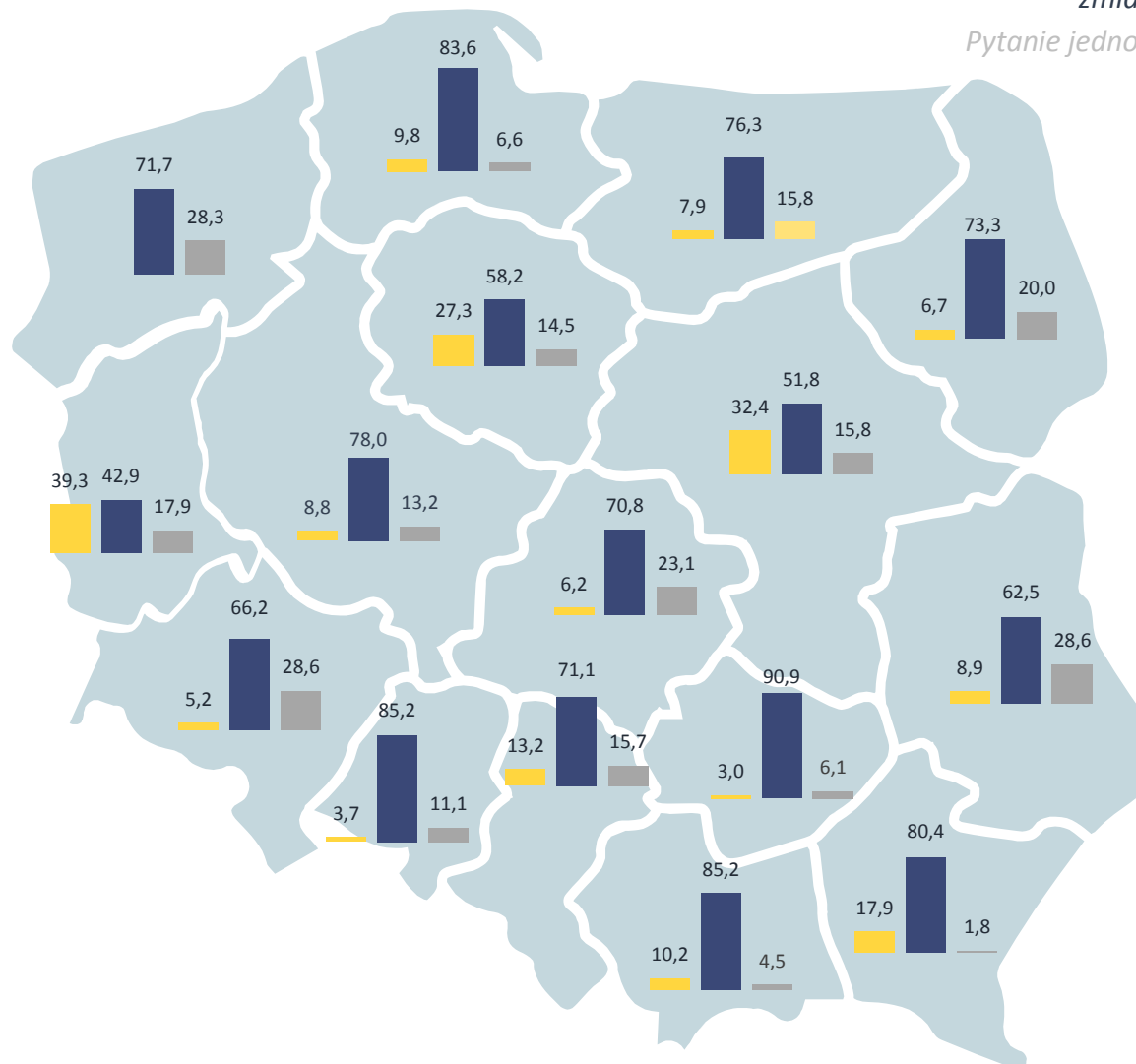
dane w %
 podstawowe i gimnazjalne: N=107
 zasadnicze zawodowe: N=303
 średnie i pomaturalne: N=407
 licencjat i wyższe: N=193
 wieś, N=390
 m do 20 tys., N=130
 m 20-100 tys., N=190
 m pow.100-500 tys., N=185
 m pow. 500 tys., N=115
 15-24 lata, N=139
 25-34 lata, N=198
 35-44 lata, N=201
 45-59 lat, N=246
 60-75 lat, N=226

>>> DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

P7. Czy zauważył/a Pan/i, że w najbliższej okolicy lub sąsiedztwie realizowane są działania mające minimalizować wpływ zmian klimatycznych?

Pytanie jednokrotnego wyboru

- tak
- nie
- nie wiem, trudno powiedzieć

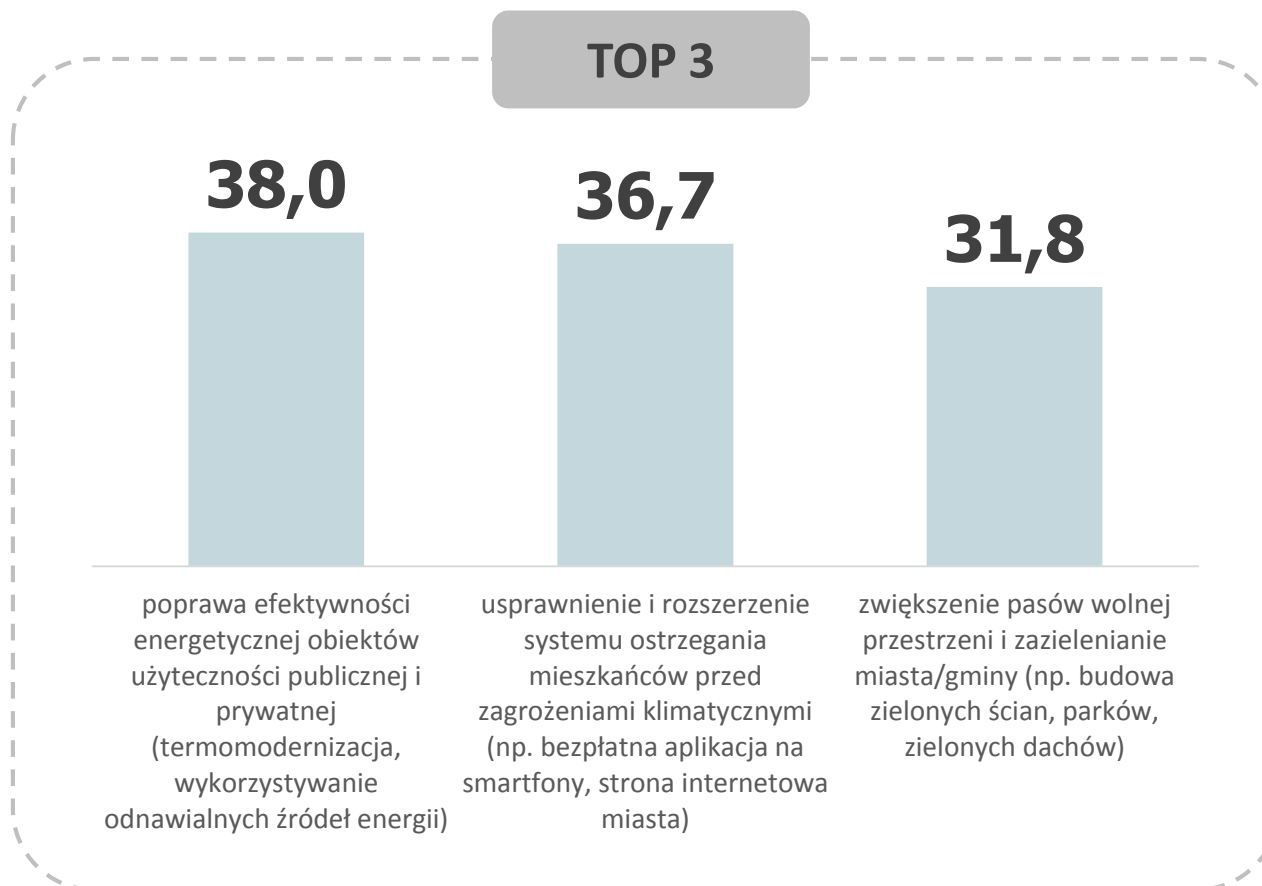

dane w %
 Dolnośląskie, N=75
 Kujawsko-pomorskie, N=55
 Lubelskie, N=55
 Lubuskie, N=25
 Łódzkie, N=70
 Małopolskie, N=90
 Mazowieckie, N=140
 Opolskie, N=25
 Podkarpackie, N=50
 Podlaskie, N=35
 Pomorskie, N=60
 Śląskie, N=120
 Świętokrzyskie, N=35
 Warmińsko-mazurskie, N=35
 Wielkopolskie, N=95
 Zachodniopomorskie, N=45

>>> DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

P8. Proszę wskazać, które z poniższych działań mających wpływ na minimalizację zmian klimatycznych są realizowane w Pana/i najbliższej okolicy lub sąsiedztwie?

Pytanie jednokrotnego wyboru

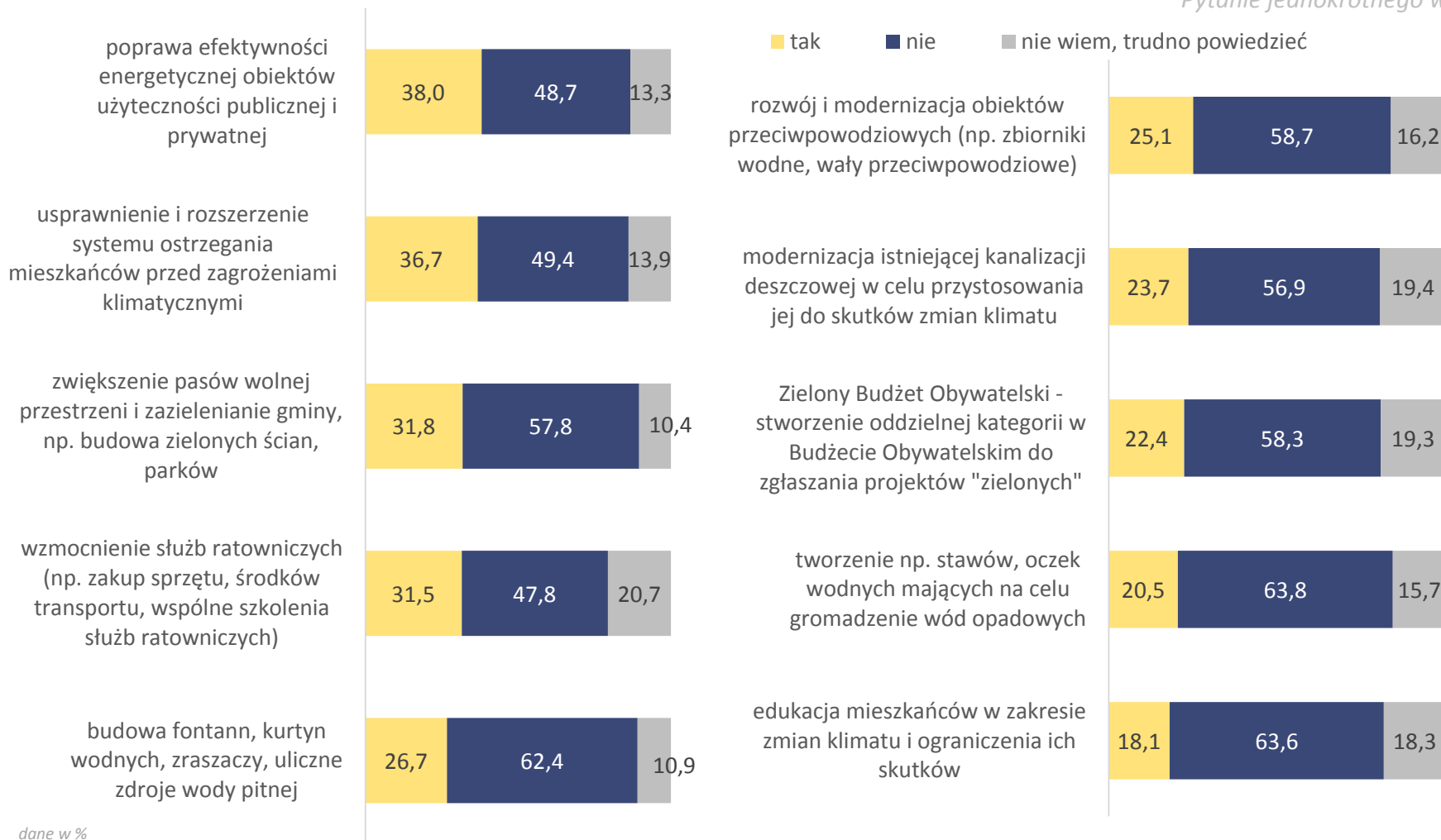

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

P8. Proszę wskazać, które z poniższych działań mających wpływ na minimalizację zmian klimatycznych są realizowane w Pana/i najbliższej okolicy lub sąsiedztwie?

Pytanie jednokrotnego wyboru

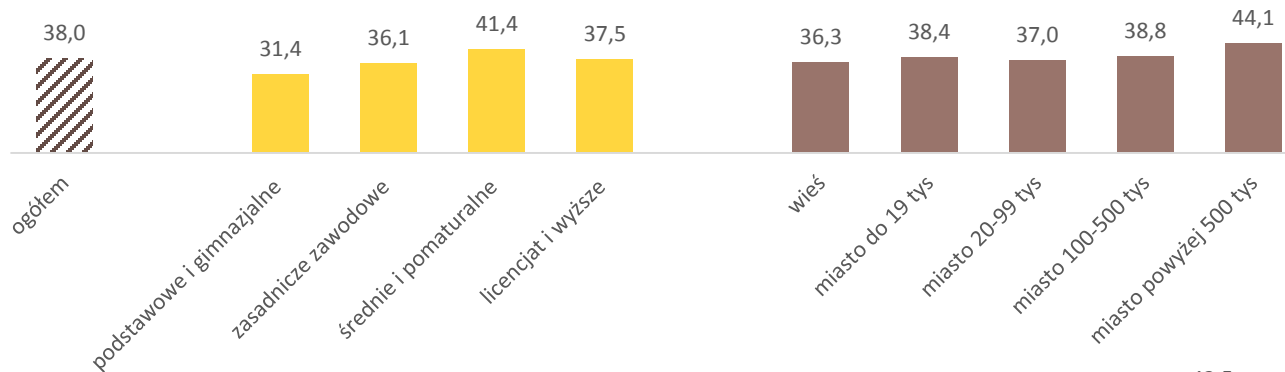
dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

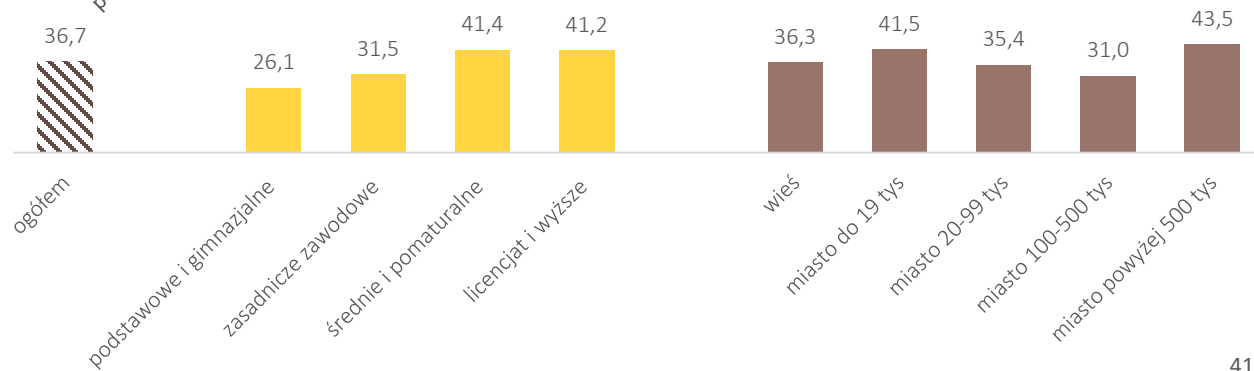
P8. Proszę wskazać, które z poniższych działań mających wpływ na minimalizację zmian klimatycznych są realizowane w Pana/i najbliższej okolicy lub sąsiedztwie?

WSKAZANIA POZYTYWNE – TOP 3

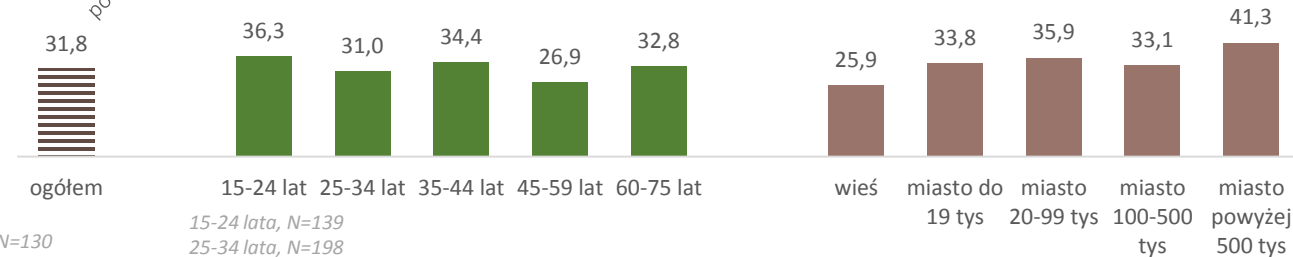
poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej i prywatnej (termomodernizacja, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii - np. fotowoltaika)

usprawnienie i rozszerzenie systemu ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami klimatycznymi (np. bezpłatna aplikacja na smartfony, strona internetowa miasta)

zwiększenie pasów wolnej przestrzeni i zazielenianie miasta/gminy, np. budowa zielonych ścian, parków, zielonych dachów, ogrodów deszczowych

dane w %

podstawowe i gimnazjalne: N=107

zasadnicze zawodowe: N=303

średnie i pomaturalne: N=407

licencjat i wyższe: N=193

wieś, N=390

m do 20 tys., N=130

m 20-100 tys., N=190

m pow. 100-500 tys., N=185

m pow. 500 tys., N=115

15-24 lata, N=139

25-34 lata, N=198

35-44 lata, N=201

45-59 lat, N=246

60-75 lat, N=226

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Unia Europejska
Fundusz Spójności

>>> DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

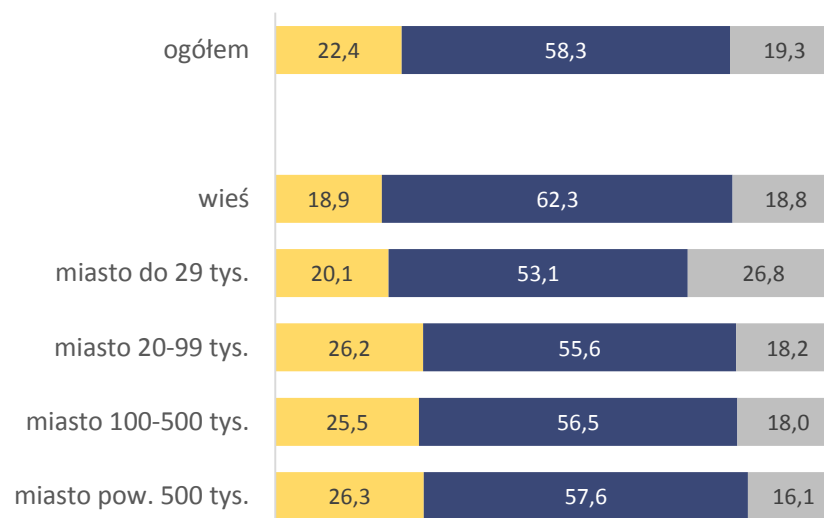
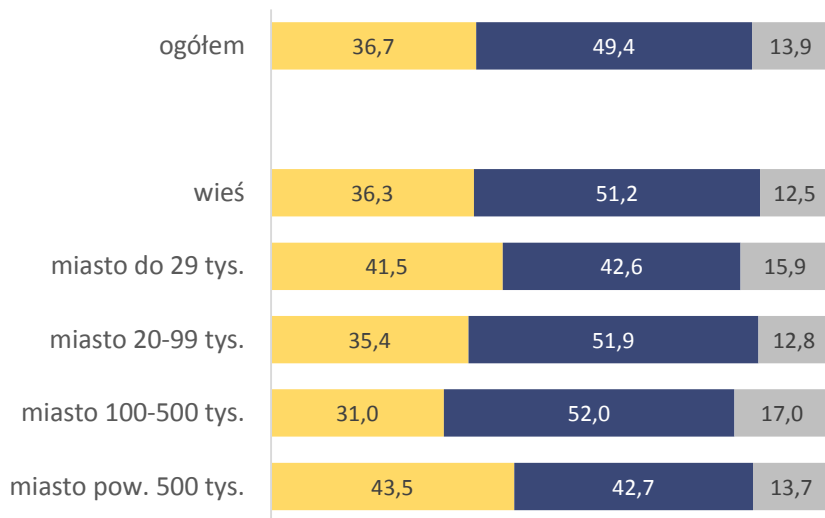
P8. Proszę wskazać, które z poniższych działań mających wpływ na minimalizację zmian klimatycznych są realizowane w Pana/i najbliższej okolicy lub sąsiedztwie?

Pytanie jednokrotnego wyboru

WSKAZANIA POZYTYWNE I NEGATYWNE WYBRANYCH DZIAŁAŃ

usprawnienie i rozszerzenie systemu ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami klimatycznymi

Zielony Budżet Obywatelski - stworzenie oddzielnej kategorii w Budżecie Obywatelskim do zgłaszania projektów "zielonych"

dane w %
 wieś, N=390
 m do 20 tys., N=130
 m 20-100 tys., N=190
 m pow.100-500 tys., N=185
 m pow. 500 tys., N=115

■ tak ■ nie ■ nie wiem, trudno powiedzieć

>>> DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

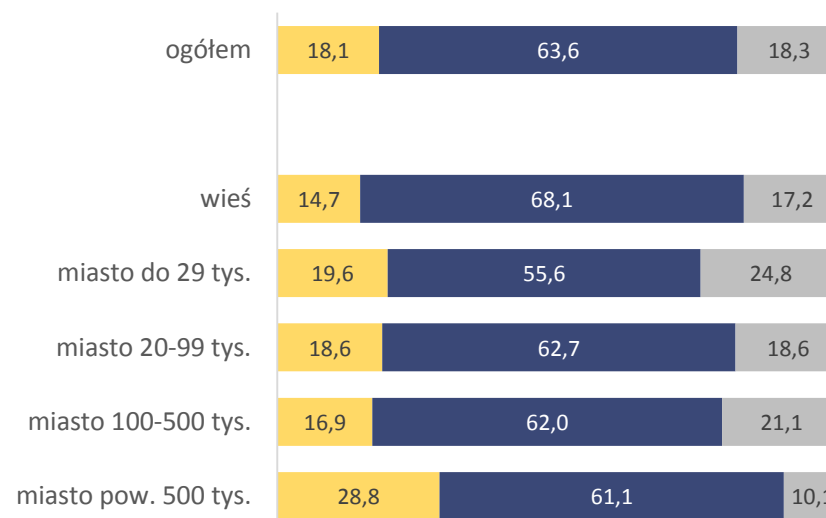
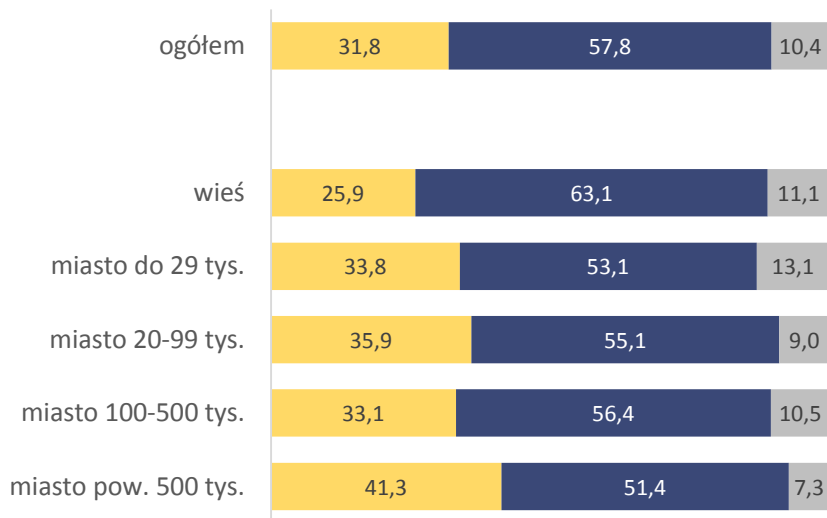
P8. Proszę wskazać, które z poniższych działań mających wpływ na minimalizację zmian klimatycznych są realizowane w Pana/i najbliższej okolicy lub sąsiedztwie?

Pytanie jednokrotnego wyboru

WSKAZANIA POZYTYWNE I NEGATYWNE WYBRANYCH DZIAŁAŃ

zwiększenie pasów wolnej przestrzeni i zazielenianie miasta/gminy, np. budowa zielonych ścian, parków, zielonych dachów, ogrodów deszczowych

edukacja mieszkańców w zakresie zmian klimatu i ograniczenia ich skutków

dane w %
 wieś, N=390
 m do 20 tys., N=130
 m 20-100 tys., N=190
 m pow. 100-500 tys., N=185
 m pow. 500 tys., N=115

■ tak ■ nie ■ nie wiem, trudno powiedzieć

>>> DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

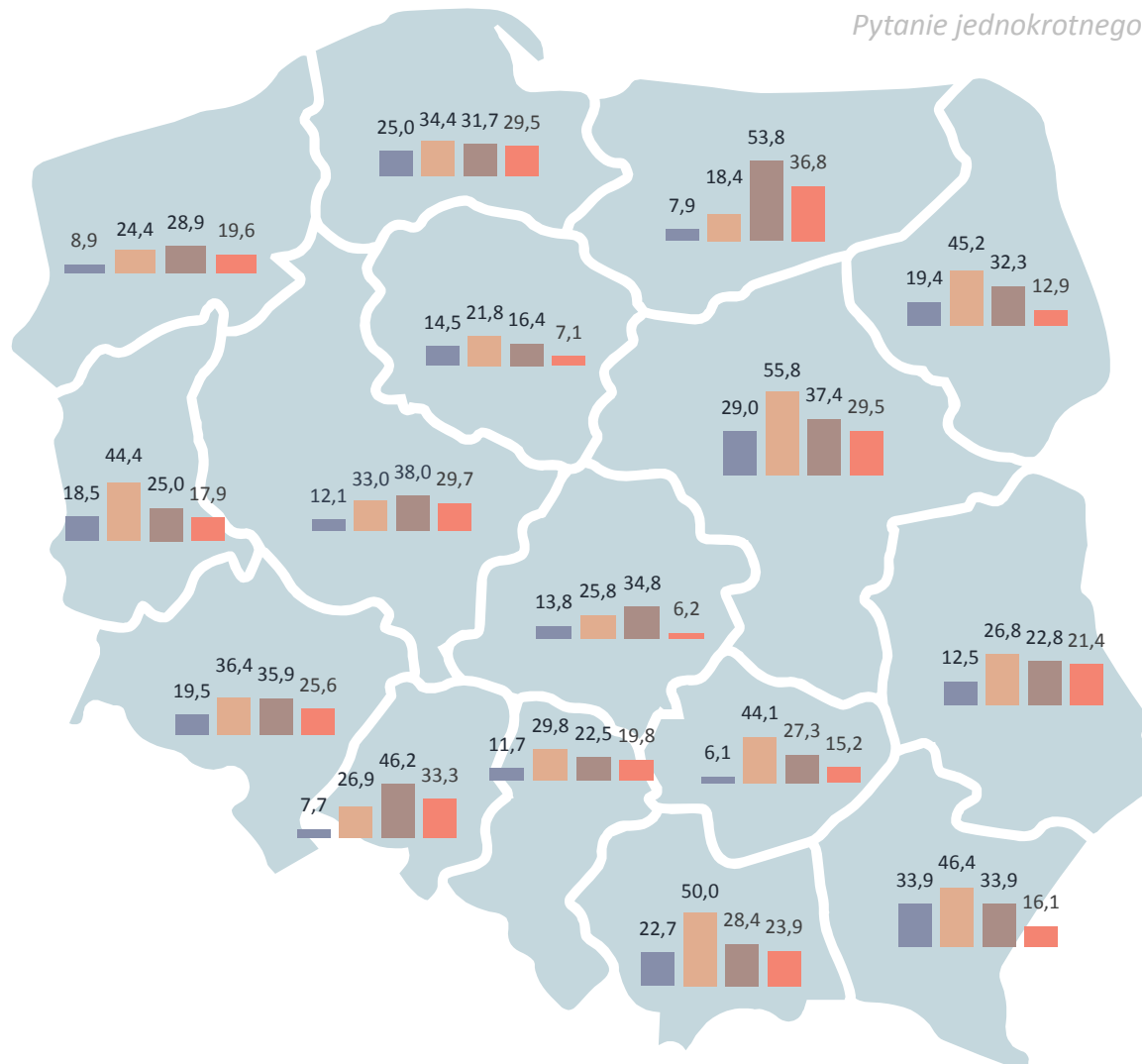
P8. Proszę wskazać, które z poniższych działań mających wpływ na minimalizację zmian klimatycznych są realizowane w Pana/i najbliższej okolicy lub sąsiedztwie?

Pytanie jednokrotnego wyboru

WSKAZANIA POZYTYWNE WYBRANYCH DZIAŁAŃ

- edukacja mieszkańców w zakresie zmian klimatu i ograniczenia ich skutków
- usprawnienie i rozszerzenie systemu ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami klimatycznymi
- zwiększenie pasów wolnej przestrzeni i zazielenianie miasta/gminy, np. budowa zielonych ścian, parków, zielonych dachów, ogrodów deszczowych
- Zielony Budżet Obywatelski - stworzenie oddzielnej kategorii w Budżecie Obywatelskim do zgłaszania projektów "zielonych"

dane w %
 Dolnośląskie, N=75
 Kujawsko-pomorskie, N=55
 Lubelskie, N=55
 Lubuskie, N=25
 Łódzkie, N=70
 Małopolskie, N=90
 Mazowieckie, N=140
 Opolskie, N=25
 Podkarpackie, N=50
 Podlaskie, N=35
 Pomorskie, N=60
 Śląskie, N=120
 Świętokrzyskie, N=35
 Warmińsko-mazurskie, N=35
 Wielkopolskie, N=95
 Zachodniopomorskie, N=45

>>> DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

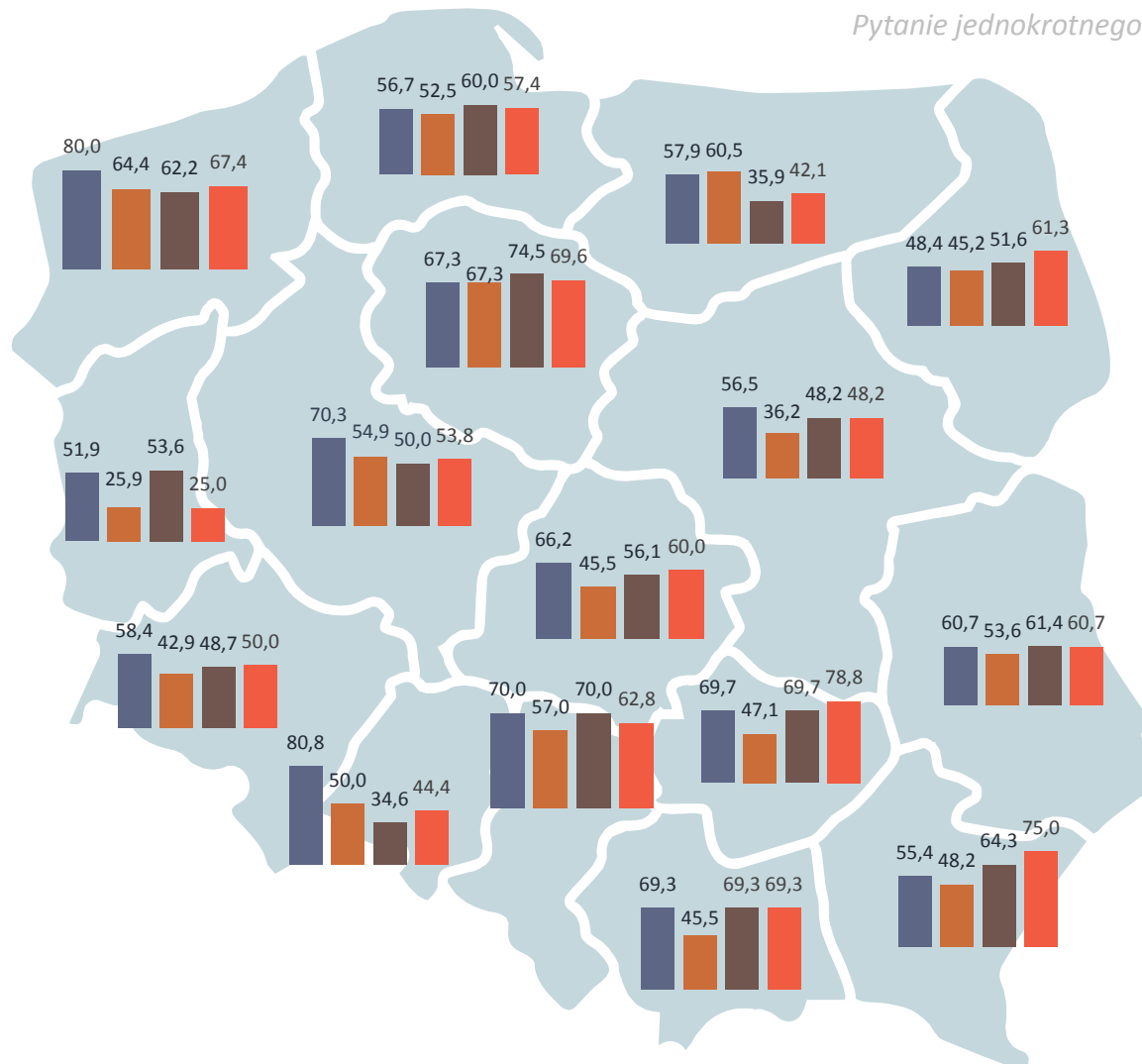
P8. Proszę wskazać, które z poniższych działań mających wpływ na minimalizację zmian klimatycznych są realizowane w Pana/i najbliższej okolicy lub sąsiedztwie?

Pytanie jednokrotnego wyboru

WSKAZANIA NEGATYWNE WYBRANYCH DZIAŁAŃ

- edukacja mieszkańców w zakresie zmian klimatu i ograniczenia ich skutków
- usprawnienie i rozszerzenie systemu ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami klimatycznymi
- zwiększenie pasów wolnej przestrzeni i zazielenianie miasta/gminy, np. budowa zielonych ścian, parków, zielonych dachów, ogrodów deszczowych
- Zielony Budżet Obywatelski - stworzenie oddzielnej kategorii w Budżecie Obywatelskim do zgłaszania projektów "zielonych"

dane w %
 Dolnośląskie, N=75
 Kujawsko-pomorskie, N=55
 Lubelskie, N=55
 Lubuskie, N=25
 Łódzkie, N=70
 Małopolskie, N=90
 Mazowieckie, N=140
 Opolskie, N=25
 Podkarpackie, N=50
 Podlaskie, N=35
 Pomorskie, N=60
 Śląskie, N=120
 Świętokrzyskie, N=35
 Warmińsko-mazurskie, N=35
 Wielkopolskie, N=95
 Zachodniopomorskie, N=45

>>> DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

P9. Proszę z poniżej listy wskazać maksymalnie 3 najważniejsze Pana/i zdaniem działania w zakresie adaptacji do zmian klimatu, które powinny podjąć władze lokalne

Pytanie wielokrotnego wyboru

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

P9. Proszę z poniżej listy wskazać maksymalnie 3 najważniejsze Pana/i zdaniem działania w zakresie adaptacji do zmian klimatu, które powinny podjąć władze lokalne

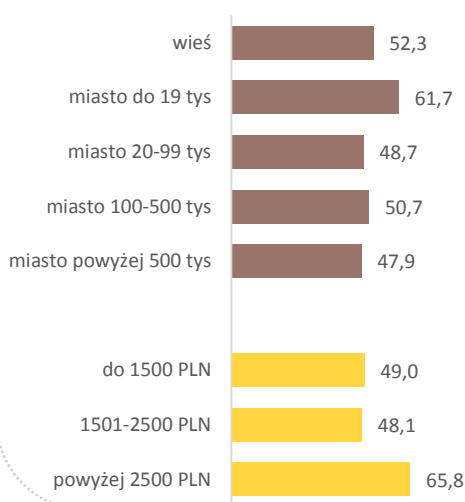
Pytanie wielokrotnego wyboru

WSKAZANIA POZYTYWNE – TOP 3

modernizacja istniejącej kanalizacji deszczowej w celu przystosowania jej do skutków zmian klimatu

47,8%

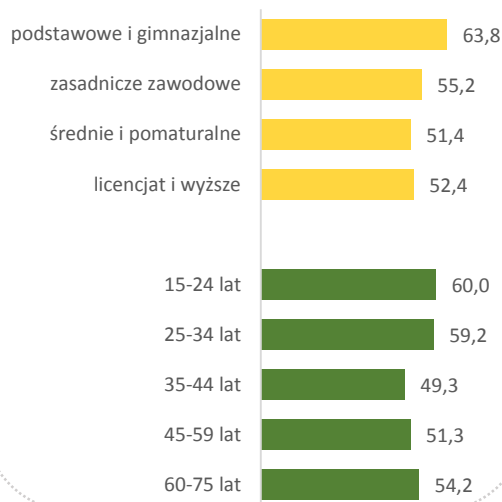
dane w %
 wieś, N=390
 m do 20 tys., N=130
 m 20-100 tys., N=190
 m pow.100-500 tys., N=185
 m pow. 500 tys., N=115

podstawowe i gimnazjalne: N=107
 zasadnicze zawodowe: N=303
 średnie i pomaturalne: N=407
 licencjat i wyższe: N=193

wzmocnienie służb ratowniczych (np. zakup sprzętu)

45,7%

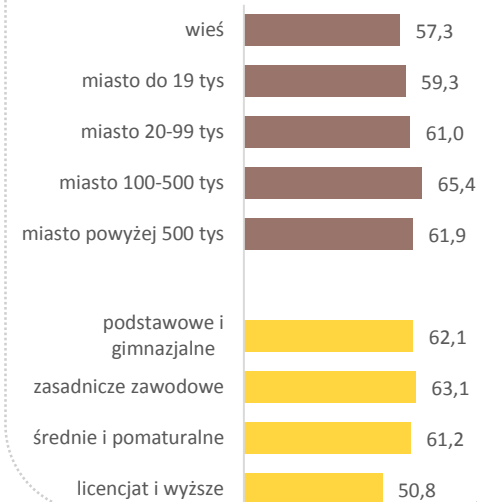

15-24 lata, N=139
 25-34 lata, N=198
 35-44 lata, N=201
 45-59 lat, N=246
 60-75 lat, N=226

rozwój i modernizacja obiektów przeciwpowodziowych

39,9%

do 1500 PLN na osobę, N=201
 1501-2500 PLN na osobę, N=307
 powyżej 2500 PLN na osobę, N=97

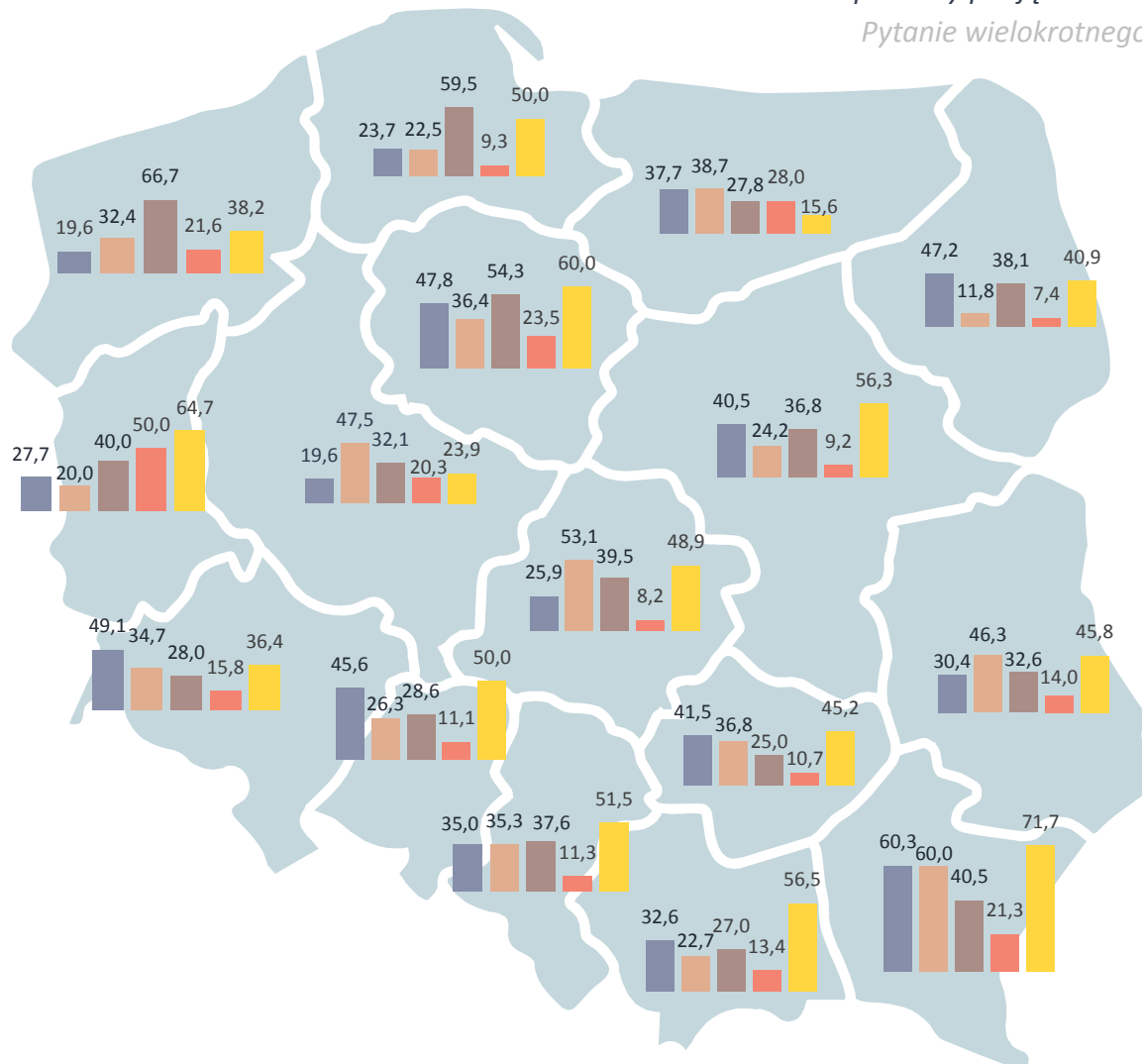
>>> DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

P9. Proszę z poniżej listy wskazać maksymalnie 3 najważniejsze Pana/i zdaniem działania w zakresie adaptacji do zmian klimatu, które powinny podjąć władze lokalne

Pytanie wielokrotnego wyboru

WSKAZANIA POZYTYWNE WYBRANYCH DZIAŁAŃ

- edukacja mieszkańców w zakresie zmian klimatu i ograniczenia ich skutków
- usprawnienie i rozszerzenie systemu ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami klimatycznymi
- zwiększenie pasów wolnej przestrzeni i zazielenianie miasta/gminy, np. budowa zielonych ścian, parków, zielonych dachów, ogrodów deszczowych
- Zielony Budżet Obywatelski - stworzenie oddzielnej kategorii w Budżecie Obywatelskim do zgłaszania projektów "zielonych"
- modernizacja istniejącej kanalizacji deszczowej w celu przystosowania jej do skutków zmian klimatu

dane w %
Dolnośląskie, N=75
Kujawsko-pomorskie, N=55
Lubelskie, N=55
Lubuskie, N=25
Łódzkie, N=70
Małopolskie, N=90
Mazowieckie, N=140

Opolskie, N=25
Podkarpackie, N=50
Podlaskie, N=35
Pomorskie, N=60
Śląskie, N=120
Świętokrzyskie, N=35
warmińsko-mazurskie, N=35
Wielkopolskie, N=95
Zachodniopomorskie, N=45

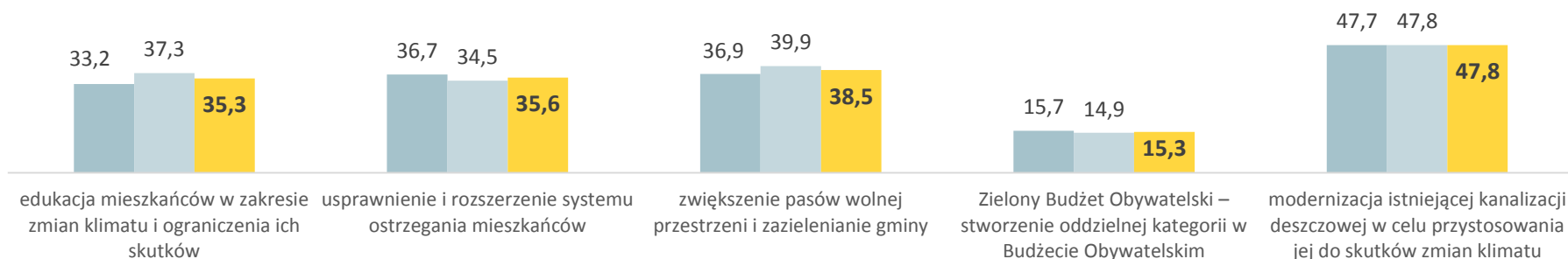
>>> DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

P9. Proszę z poniżej listy wskazać maksymalnie 3 najważniejsze Pana/i zdaniem działania w zakresie adaptacji do zmian klimatu, które powinny podjąć władze lokalne

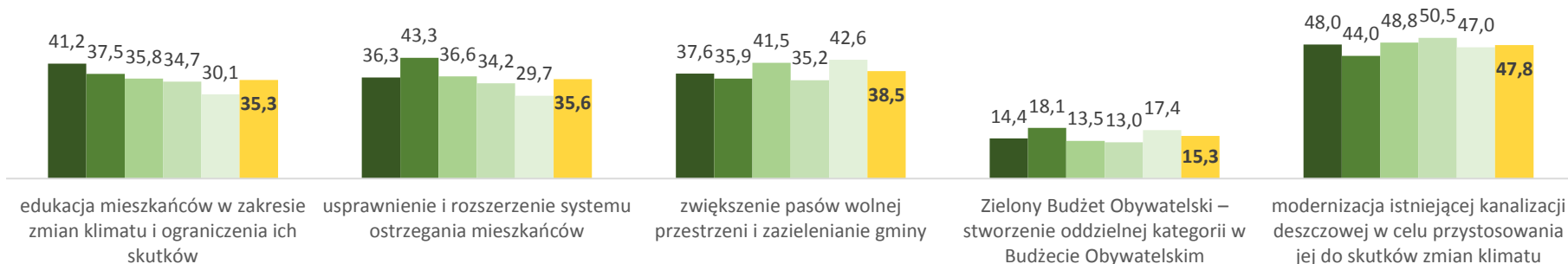
Pytanie wielokrotnego wyboru

WSKAZANIA POZYTYWNE WYBRANYCH DZIAŁAŃ

■ mężczyzna ■ kobieta ■ ogółem

■ 15-24 lat ■ 25-34 lat ■ 35-44 lat ■ 45-59 lat ■ 60-75 lat ■ ogółem

dane w %

15-24 lata, N=139

25-34 lata, N=198

35-44 lata, N=201

45-59 lat, N=246

60-75 lat, N=226

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

kobiety, N=497

mężczyźni, N=513

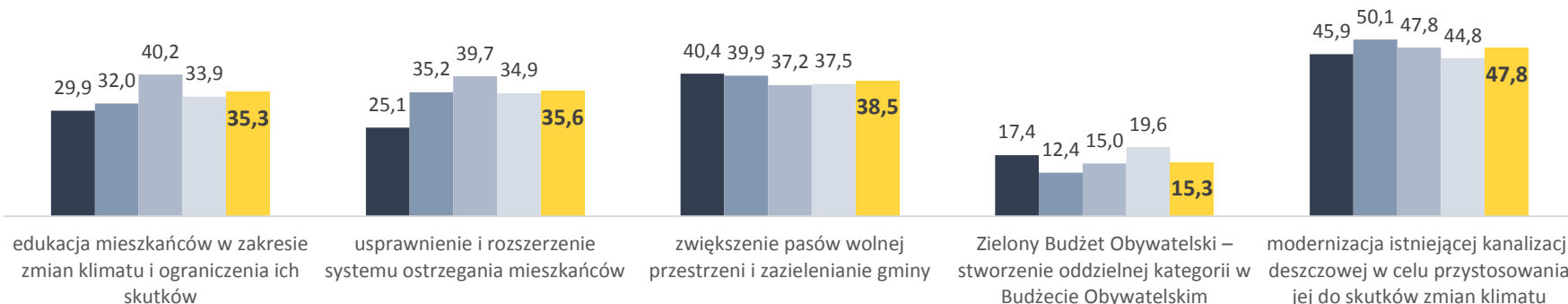
>>> DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

P9. Proszę z poniżej listy wskazać maksymalnie 3 najważniejsze Pana/i zdaniem działania w zakresie adaptacji do zmian klimatu, które powinny podjąć władze lokalne

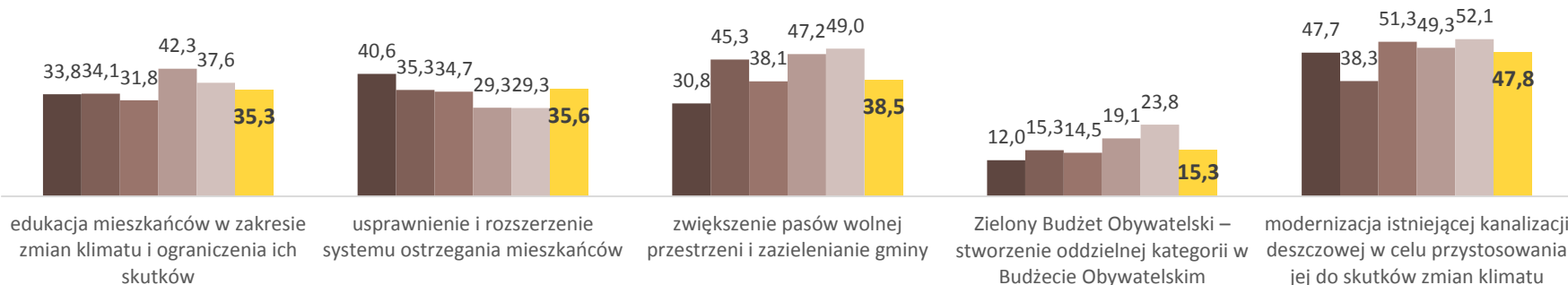
Pytanie wielokrotnego wyboru

WSKAZANIA POZYTYWNE WYBRANYCH DZIAŁAŃ

■ podstawowe i gimnazjalne ■ zasadnicze zawodowe ■ średnie i pomaturalne ■ licencjat i wyższe ■ ogółem

■ wieś ■ miasto do 19 tys ■ miasto 20-99 tys ■ miasto 100-500 tys ■ miasto powyżej 500 tys ■ ogółem

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010
podstawowe i gimnazjalne: N=107
zasadnicze zawodowe: N=303
średnie i pomaturalne: N=407
licencjat i wyższe: N=193

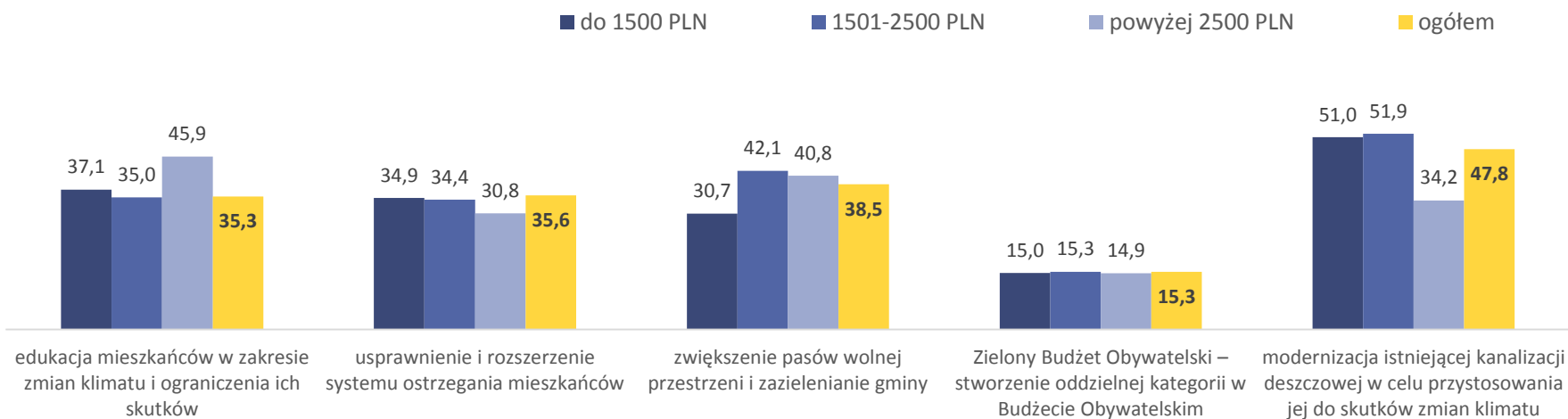
dane w %
wieś, N=390
m do 20 tys., N=130
m 20-100 tys., N=190
m pow.100-500 tys., N=185
m pow. 500 tys., N=115

>>> DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

P9. Proszę z poniżej listy wskazać maksymalnie 3 najważniejsze Pana/i zdaniem działania w zakresie adaptacji do zmian klimatu, które powinny podjąć władze lokalne

Pytanie wielokrotnego wyboru

WSKAZANIA POZYTYWNE WYBRANYCH DZIAŁAŃ

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

podstawowe i gimnazjalne: N=107

zasadnicze zawodowe: N=303

średnie i pomaturalne: N=407

licencjat i wyższe: N=193

>>> DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

- Jedynie **13,8%** respondentów wskazało, iż **zauważa w najbliższej okolicy lub sąsiedztwie działania mające na celu minimalizację zmian klimatycznych**. Działania tego typu wskazywali najczęściej **mieszkańcy małych** (do 19 tys. mieszkańców – 21,7%) oraz **dużych miast** (powyżej 500 tys. mieszkańców – 22,7%), z wykształceniem średnim i pomaturalnym (18,5%) oraz powyżej 35 r.ż.
- Realizację działań mających na celu minimalizację wpływu zmian klimatycznych częściej niż inni dostrzegają mieszkańcy województwa **lubuskiego** (39,3%), **mazowieckiego** (32,4%) oraz **kujawsko-pomorskiego** (27,3%).
- **Poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej i prywatnej** (38,0%) oraz **usprawnienie i rozszerzenie systemu ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami klimatycznymi** (36,7%) to działania, które są najczęściej wskazywane przez respondentów jako obserwowane przez nich w najbliższej okolicy w celu minimalizacji zmian klimatycznych. Blisko 1/3 badanych wskazała również na **zwiększenie pasów wolnej przestrzeni i zazielenianie gminy/miasta** oraz **wzmocnienie służb ratowniczych**. Najmniejszy odsetek wskazań dotyczył edukacji mieszkańców w zakresie zmian klimatu i ograniczenia ich skutku. Analiza najczęściej wskazywanych odpowiedzi w podziale na cechy społeczno-demograficzne wykazała, że:
 - Poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej i prywatnej najczęściej dostrzegana jest przez mieszkańców **dużych miast** (44,1%), nieco częściej przez mężczyzn niż kobiety (39,6% vs 36,4%)
 - Działania dotyczące usprawnienia i rozszerzenia systemu ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami klimatycznymi częściej dostrzegają respondenci z wykształceniem **średnim i pomaturalnym** oraz **wyższym** (41,2%-41,4%), a także mieszkańcy dużych miast (43,5%).
 - Zwiększenie pasów wolnej przestrzeni i zazielenianie miasta/gminy to działania dostrzegane częściej przez mieszkańców **miast** (przede wszystkim powyżej 500 tys. mieszkańców) oraz **osoby młode** (w wieku 15-24 lata – 36,3%).

>>> DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

- Analiza odpowiedzi pod względem województwa, w którym mieszkają respondenci wykazała, że:
 - edukację mieszkańców w zakresie zmian klimatycznych częściej niż inni dostrzegają mieszkańcy województw: **podkarpackiego, mazowieckiego, pomorskiego** oraz **małopolskiego**. Najmniej działań tego typu realizowanych jest, w opinii badanych, w województwie **świętokrzyskim**;
 - realizację działania dotyczącego usprawnienia i rozszerzenia systemu ostrzegania częściej dostrzegają mieszkańcy w województwach takich jak: **mazowieckie, małopolskie, podkarpackie i świętokrzyskie**. Najniższy odsetek wskazań odnotowano w **warmińsko-mazurskim**;
 - zwiększenie pasów wolnej przestrzeni i zazielenianie gminy/miasta to działanie zauważane częściej przez mieszkańców województw **warmińsko-mazurskiego i opolskiego**, zaś najrzadziej **kujawsko-pomorskiego**;
 - stworzenie oddzielnej kategorii w Budżecie Obywatelskim do realizacji tzw. „zielonych” projektów częściej deklarowane jest przez mieszkańców województwa **warmińsko-mazurskiego i opolskiego**. Najniższe odsetki wskazań odnotowano w **kujawsko-pomorskim i łódzkim**.
- W opinii Polaków władze lokalne w zakresie adaptacji do zmian klimatu powinny podjąć przede wszystkim takie działania jak: **modernizacja istniejącej kanalizacji deszczowej (47,8%), wzmocnienie służb ratowniczych (45,7%)** oraz **rozwój i modernizacja obiektów przeciwpowodziowych (39,9%)**. Ponad 30% wskazań dotyczyło również zwiększenia pasów wolnej przestrzeni i zazieleniania gminy/miasta, usprawnienia systemu ostrzegania mieszkańców, edukacji w zakresie zmian klimatu i ograniczania skutków oraz poprawy efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej i prywatnej. Najmniej wskazań odnotowano w przypadku stworzenia oddzielnej kategorii w Budżecie Obywatelskim (Zielony Budżet Obywatelski).

- Analiza najczęściej wskazywanych odpowiedzi w podziale na cechy społeczno-demograficzne wykazała, że:
 - Potrzebę modernizacji istniejącej kanalizacji deszczowej dostrzegają przede wszystkim mieszkańcy **małych miast** (do 19 tys.), z dochodem na jednego członka w rodzinie **powyżej 2500 zł**. Nieco częściej na tego typu działania wskazywały również osoby pracujące (54,1% vs 48,7%).
 - Potrzebę wzmocnienia służb ratowniczych dostrzegają przede wszystkim osoby z wykształceniem **podstawowym i gimnazjalnym** (63,8%) oraz w wieku **15-24 i 25-34 lata** (ok 60% wskazań w każdej z grup). Potrzebę taką dostrzegają również częściej respondenci zamieszkujący małe i średnie miasta (na jednym poziomie 57%).
 - Rozwój i modernizacja obiektów przeciwpowodziowych to jedno z priorytetowych działań władz lokalnych w opinii mieszkańców **średnich miast** (100-500 tys. – 65,4%). Nieco częściej na tę odpowiedź wskazywały również osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym oraz zasadniczym zawodowym, natomiast zdecydowanie rzadziej te w wieku 35-44 lata.

- Dodatkowe zauważyć należy, że:
 - Zapotrzebowanie na działanie w postaci **edukacji mieszkańców** w zakresie zmian klimatu częściej deklarowali mieszkańcy województw: **podkarpackiego, kujawsko-pomorskiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i opolskiego**.
 - **Usprawnienie i rozszerzenie systemu ostrzegania** mieszkańców to działanie pożądane częściej przez osoby zamieszkujące województwa **podkarpackie, łódzkie i wielkopolskie i lubelskie**.
 - **Konieczność zwiększenia pasów wolnej przestrzeni i zazielenianie miasta/gminy** częściej niż inni dostrzegają mieszkańcy województw północnych **zachodnio-pomorskiego, pomorskiego i kujawsko-pomorskiego**.
 - Stworzenie **oddzielnej kategorii w Budżecie Obywatelskim** do zgłaszania „zielonych” projektów to działanie wskazywane przede wszystkim przez mieszkańców województwa **lubuskiego**.
 - Na modernizację istniejącej kanalizacji deszczowej wskazała ponad połowa badanych respondentów w 8 województwach, najwyższy odsetek uzyskano w **podkarpackim, lubuskim i kujawsko-pomorskim**.

PODSUMOWANIE

WYSTĘPOWANIE EKSTREMALNYCH ZJAWISK POGODOWYCH

- ✓ Z przeprowadzonego badania wynika, że Polacy za najbardziej niebezpieczne dla ludzi ekstremalne zjawisko pogodowe uznają huraganowe wiatry i trąby powietrzne. Wysoki odsetek wskazań dotyczył również powodzi i suszy. Warto jednocześnie zaznaczyć, że ekstremalne zjawiska pogodowe obserwowane są obecnie częściej niż kiedyś – nie tylko na świecie czy w Polsce, ale również w okolicy miejsca zamieszkania (choć w przypadku ostatniej kategorii odsetek wskazań był najniższy spośród wszystkich ocenianych).
- ✓ Respondenci zgodnie uznali, że zagrożenie zdrowia i życia ludzi jest najbardziej uciążliwym skutkiem występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych. Nieco rzadziej, jednak wysoko w kolejności, znalazły się także zniszczenia własności prywatnej oraz zniszczenia w rolnictwie. Najmniej istotnym skutkiem dla badanych jest problem z zaopatrzeniem sklepów.

DZIAŁANIA OGRANICZAJĄCE SKUTKI EKSTREMALNYCH ZJAWISK POGODOWYCH

- ✓ Jedynie 1 na 10 Polaków podjął działania w celu ograniczenia skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych, co oznacza, iż nie jest to obecnie dla nich działanie istotne.
- ✓ Wśród działań, które respondenci byliby skłonni zrealizować, aby przyczynić się do ograniczania skutków zjawisk pogodowych znalazły się przede wszystkim: ograniczanie energii (poprzez zakup energooszczędnych żarówek, wyłączanie urządzeń z gniazdek), ewakuacja wymuszona występującym zjawiskiem pogodowym oraz zabezpieczenie własności prywatnej. Zauważyć zatem należy, iż badani najczęściej wskazywali te działania, które bezpośrednio dotyczą ich życia/zdrowia oraz własności prywatnej.

DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

- ✓ Jedynie 13,8% Polaków uważa, że w okolicy ich miejsca zamieszkania realizowane są działania wpływające na minimalizację skutków zmian klimatycznych. Wśród działań, które są realizowane badani wskazują najczęściej na poprawę efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej i prywatnej, usprawnienie systemu ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami klimatycznymi oraz zwiększenie pasów wolnej przestrzeni i zazielenianie miasta.
- ✓ Władze lokalne w opinii respondentów powinny zadbać w pierwszej kolejności o modernizację istniejącej kanalizacji deszczowej (w celu przystosowania jej do skutków zmian klimatu), a następnie wzmocnienie służb ratowniczych i modernizację obiektów przeciwpowodziowych.

Dziękujemy za uwagę

DANAE

tel. +48 22 185 59 00
e-mail: biuro@danae.com.pl

realizacja

tel. +48 500 302 848
e-mail: biuro@realizacja.com.pl

Autorki raportu:

Anna Szatanowska

Kamila Kotlewska

Małgorzata Licznarska

Krzysztofa Samociuk

Redakcja raportu: Kamila Kotlewska

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

**Rzeczpospolita
Polska**

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Unia Europejska
Fundusz Spójności

